

Prima pagină > Drepturile dumneavoastră > Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare

Justițiile în interesul copilului înseamnă sisteme de justiție care garantează respectarea și exercitarea efectivă a drepturilor tuturor copiilor, la cel mai înalt nivel posibil.

Aproximativ 19% din populația UE (95 de milioane de locuitori) au vârsta sub 18 ani. Minorii pot fi implicați direct sau indirect în sistemele de justiție din statele membre, de exemplu dacă comit infracțiuni, dacă sunt martori sau victime ale unei infracțiuni, dacă solicită azil, dacă fac obiectul unei proceduri de adopție sau dacă părinții lor sunt în dezacord cu privire la custodie.

Procedurile judiciare pot avea un impact considerabil asupra vieții minorilor, iar absența unei abordări în interesul copilului poate duce la restricționarea sau încălcarea drepturilor acestora. În plus, atunci când sistemele judiciare naționale nu dispun de proceduri și practici favorabile copiilor, cei mai vulnerabili dintre aceștia (de exemplu, copiii cu handicap sau copiii migranți) se confruntă cu obstacole deosebite atunci când încearcă să își exercite drepturile.

Dreptul de acces la justiție ar trebui garantat tuturor minorilor. În plus, în perioada în care copiii au de-a face cu sistemul judiciar, aceștia ar trebui să fie tratați în funcție de vârstă, de nevoile lor speciale, de gradul lor de maturitate și de nivelul lor de înțelegere, precum și cu luarea în considerare a oricăror dificultăți de comunicare pe care le-ar putea avea.

Sunt necesare informații mai clare cu privire la persoanele implicate și la procedurile aplicate în actul de justiție care îi afectează pe minori, precum și un control special care să asigure respectarea drepturilor minorilor. În acest sens, au fost identificate două categorii: **copiii ca persoane juridice și procedurile specifice** în vigoare în statele membre ale UE, în funcție de domeniul juridic.

Prima categorie ar reuni elementele generale referitoare la capacitatea personală a copilului, cum ar fi răspunderea penală sau civilă, accesul la asistență juridică, relația cu școala/educația, luarea unei decizii în ceea ce privește asistența medicală, instanțele/instituțiile specializate sau sprijinul financiar atunci când se sesizează instanța.

A doua categorie vizează colectarea de informații privind modul în care sunt tratați minorii în contextul procedurilor judiciare și caracterul specific al procedurilor penale, civile și administrative din statele membre.

Ultima actualizare: 21/09/2020

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Bulgaria

1. Capacitatea juridică a copilului

În Bulgaria, vârsta minimă de la care se poate antrena răspunderea penală este 14 ani. Vârsta minimă de la care o persoană poate introduce o acțiune în justiție în nume propriu, în calitate de reclamant, în orice materie, este 14 ani.

2. Accesul la proceduri adaptate

În cadrul instanțelor generale de justiție nu există nicio specializare în domeniul justiției pentru copii. În cadrul instanțelor care dispun de un personal suficient pentru a garanta principiul repartizării aleatorii a cauzelor, judecătorii sunt repartizați unei secții civile și penale și se ocupă numai de cauzele respective. Se pot înființa secții în cadrul instanțelor regionale și districtuale, iar repartizarea judecătorilor către acestea se efectuează la discreția șefului administrativ al instanței.

Legislația bulgară prevede o definiție juridică a „copilului”. De asemenea, se prevede o vârstă minimă pentru antrenarea răspunderii penale și există norme speciale care reglementează impunerea de sancțiuni minorilor. În sensul Legii privind protecția copilului, „un copil este o persoană fizică ce nu a împlinit vârsta de 18 ani”.

Minorii sunt împărțiți în două grupuri – minori cu vârsta între 14 și 16 ani și minori cu vârsta între 16 și 18 ani. Răspunderea penală a acestora este atenuată în comparație cu răspunderea penală a adulților, gradul de atenuare fiind mai redus în categoria de vârstă 16-18 ani.

Minorilor care au împlinit vârsta de 16 ani li se poate antrena răspunderea administrativă în temeiul Legii privind infracțiunile și sancțiunile cu caracter administrativ și al unor legi speciale, cum ar fi Decretul privind combaterea huliganismului în rândul minorilor.

3. Aspecte multidisciplinare

Toate organizațiile relevante trebuie să își coordoneze activitățile pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a copiilor. Legea privind protecția copilului reglementează competențele organismelor de protecție a copilului, care sunt Agenția de stat pentru protecția copilului, direcțiile de asistență socială de la nivel local, ministrul muncii și politiciilor sociale, ministrul afacerilor interne, ministrul educației și științei, ministrul justiției, ministrul afacerilor externe, ministrul culturii, ministrul sănătății și primarii municipalităților.

4. Formarea profesioniștilor

Profesioniștii care sunt implicați în procesul judiciar trebuie să fie calificați și să aibă o vastă experiență, în special în ceea ce privește lucrul cu copiii. Nu există cerințe în materie de formare juridică, însă aproape toți specialiștii au urmat cursuri de calificare și cursuri de formare, care le conferă competențe specifice.

Pe de altă parte, asistenții sociali și polițiștii participă la diferite studii, seminarii și reuniuni găzduite de instituții publice, ONG-uri etc. Agenția pentru asistență socială, în calitate de instituție guvernamentală principală, responsabilă cu punerea în aplicare a politicilor de protecție a copilului la nivel local, organizează numeroase cursuri de formare pentru îmbunătățirea calificărilor personalului său – asistenții sociali.

5. Interesul superior al copilului

În conformitate cu Legea privind protecția copilului, garantarea interesului superior al copilului este unul dintre principiile de bază ale protecției. Interesul superior al copilului este principiul de bază pentru implicarea copiilor în procedurile judiciare. Legislația națională oferă copiilor posibilitatea de a avea un rol proactiv, de a-și exprima opinia și de a participa la luarea deciziilor.

6. Accesul la măsuri reparatorii

Conform Legii privind protecția copilului, copilul are dreptul la asistență juridică și la o cale de atac în toate procedurile care îi afectează drepturile sau interesele.

Copiii fără capacitate juridică pot adresa plângeri și introduce căi de atac prin intermediul părinților sau al reprezentanților legali, care exercită drepturile în numele lor. Legea oferă acestor reprezentanți posibilitatea de a lua decizii, menținând interesul superior al copilului. În cazul unei victime minore care decide să nu solicite începerea urmăririi penale, un procuror poate face acest lucru în numele său, inițiind o procedură preliminară.

Nu există norme specifice privind asistența judiciară pentru copii. Se aplică normele comune ale Legii privind asistența judiciară.

7. Evoluții viitoare

Ministerul Justiției, cu participarea unui număr mare de părți interesate, a elaborat proiectul unei noi *Legi privind judecări și impunerea de măsuri disciplinare în cazul minorilor*. Scopul proiectului de lege este de a încuraja comportamentul legal al minorilor aflați în conflict cu legea și de a obține sprijin pentru integrarea lor în societate prin impunerea de măsuri disciplinare și pentru includerea lor în programe educaționale adecvate. În conformitate cu standardele internaționale și cu cele mai bune practici, proiectul de lege reglementează noul sistem de măsuri în scopul de a asigura prevenirea infracțiunilor secundare și repetate în cazul minorilor cu un comportament ilegal.

Un element esențial al modificărilor legislative propuse este posibilitatea de a recurge la mediere. Acest lucru va permite introducerea unei justiții (reparatorii) care să evite implicarea minorilor în proceduri penale, cu scopul de a obține eliminarea prejudiciilor cauzate de comportamentul ilegal și, în măsura posibilului, de a restabili relația dintre autorul infracțiunii, victimă și societate.

8. Viața de familie

Legislația bulgară privind adopția a fost revizuită ca urmare a ratificării Convenției asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale (Convenția de la Haga). Printre modificările introduse se numără înscrierea adopțiilor și a părinților adoptivi în registre speciale drept condiție pentru admiterea adopțiilor cu efecte depline. O excepție de la această regulă a fost prevăzută pentru adopția unui copil al soțului/soției și pentru adopția unui nepot de către un bunic și o bunică.

În conformitate cu legislația bulgară, există adopție cu „efecte depline” sau adopție cu „efecte restrânse”.

În cazul **adopției cu efecte depline**, între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și părintele care adoptă și rudele sale, pe de altă parte, apar drepturi și obligații echivalente cu cele dintre rudele de sânge, iar drepturile și obligațiile dintre copilul adoptat și descendenții săi și rudele sale de sânge se întrerup.

În cazul **adopției cu efecte restrânse**, apar drepturi și obligații echivalente cu cele dintre rudele de sânge numai între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și părintele care adoptă, pe de altă parte, iar drepturile și obligațiile dintre copilul adoptat și descendenții săi și rudele sale de sânge se păstrează. Drepturile și obligațiile parentale se transmit părintelui care adoptă.

[Child-friendly justice in Bulgaria \(Justiție în interesul copiilor în Bulgaria\)](#) (324 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 05/10/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Danemarca

1. Capacitatea juridică a copilului

În Danemarca, vârsta minimă de la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este 18 ani.

2. Accesul la proceduri adaptate

În materie penală, nu există instituții specializate care să gestioneze cazurile în care sunt implicați victime copii și martori copii. Astfel de cazuri sunt gestionate de personalul obișnuit al poliției, parchetelor și instanțelor.

Nici în materie civilă nu există instituții specializate care să gestioneze aceste cazuri.

Ca regulă principală, sistemul juridic danez se bazează pe prezumția că judecătorii și executorii judecătorești sunt „generalisti”. Prin urmare, nu există judecători sau executori judecătorești specializați în procedurile în care sunt implicați copii.

Instanțele au obligația generală de a soluționa orice cauză cu rapiditatea care se impune.

În 2013, guvernul danez a decis să consolideze protecția copiilor și a tinerilor împotriva abuzurilor. Dacă există indicii că un copil sau un tânăr are nevoie de sprijin special, consiliul municipal trebuie să se asigure că situația copilului sau tânărului este examinată.

În ceea ce privește justiția penală, nu există instituții specializate care să gestioneze cazurile în care sunt implicați copiii, indiferent de calitatea acestora de victime sau martori.

Danemarca consideră că minorii neînsoțiți sunt un grup deosebit de vulnerabil, prin urmare au fost elaborate orientări pentru prelucrarea cererilor care vizează minori.

Reclamanții copii sunt reprezentați de părinții sau tutorii lor în cursul procedurilor judiciare civile, deoarece nu au capacitate procesuală. Copiii chemați ca martori în instanțele civile de drept comun nu au dreptul de a solicita un avocat din oficiu.

3. Aspecte multidisciplinare

În 2013, guvernul danez a alocat fonduri pentru inițiative care au ca obiectiv consolidarea protecției copiilor și tinerilor împotriva abuzurilor. Una dintre inițiative a constat în înființarea unui număr de 5 adăposturi speciale, pentru toate municipalitățile din Danemarca.

S-a instituit un mecanism menit să consolideze cooperarea între administrația regională de stat și municipalități în cazurile de conflict major.

4. Formarea profesioniștilor

Judecătorii-adjuncți trebuie să urmeze o serie de cursuri de formare de bază. Printre aceste cursuri se află și cele privind soluționarea cazurilor de încredințare a minorilor în caz de divorț al părinților.

În ceea ce privește judecătoria, acest subiect este inclus în general în programa cursurilor de formare și a seminarelor.

În ceea ce privește avocații care reprezintă copiii în cauzele civile, penale sau administrative, aceștia nu sunt obligați să urmeze astfel de cursuri de formare.

Formarea suplimentară a procurorilor care interacționează cu copiii în timpul procedurilor include un seminar pe această temă, organizat de directorul parchetului.

Guvernul danez sprijină în permanență municipalitățile în activitățile lor de furnizare a unor servicii adecvate copiilor vulnerabili, tinerilor și familiilor acestora. Prin urmare, s-au alocat fonduri anuale pentru educația și formarea continuă a asistenților sociali de la nivel municipal.

5. Interesul superior al copilului

În temeiul Legii daneze privind serviciile sociale, municipalitatea are obligația să le ofere copiilor sprijinul necesar ținând seama de interesul superior al acestora. Prin urmare, sprijinul trebuie să fie adaptat la situația și nevoile specifice ale copilului, să fie furnizat într-o etapă incipientă și în mod continuu, astfel încât, în măsura posibilului, orice problemă care apare în locuința copilului sau în mediul său imediat să poată fi remediată. În plus, sprijinul trebuie să se bazeze pe resursele proprii ale copilului.

6. Monitorizarea și executarea deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

În cadrul procedurilor penale în care se raportează poliției săvârșirea unei infracțiuni, poliția are obligația generală de a oferi consiliere și informații victimei cu privire, printre altele, la dreptul de a beneficia de asistență juridică.

Hotărârile civile care implică copii în calitate de reclamanți sunt executate în conformitate cu normele comune de executare de către executorii judecătorești. Reclamanții copii nu au capacitate procesuală, prin urmare, trebuie să fie reprezentați de părinții sau tutorii lor, prin intermediul cărora reclamanții minori își pot exercita drepturile.

În cauzele de dreptul familiei, responsabilitatea pentru executarea hotărârilor privind încredințarea și locuința copilului le revine executorilor judecătorești. Executarea nu se poate efectua în cazul în care sănătatea psihică și fizică a copilului este expusă unui pericol grav.

7. Accesul la măsuri reparatorii

În cadrul procedurilor penale în care se raportează poliției săvârșirea unei infracțiuni, poliția are obligația generală de a oferi consiliere și informații victimei cu privire, printre altele, la dreptul de a beneficia de asistență juridică și la modul în care poate face plângere. Cererile de despăgubire pot fi soluționate în cadrul procesului penal.

Un copil poate avea calitatea de reclamant, dar, dat fiind că nu are capacitate procesuală, nu poate să introducă, singur, o acțiune în fața instanțelor naționale în nume propriu.

Un copil poate avea calitatea de pârât, dar toate acțiunile procedurale trebuie întreprinse de părinții sau de tutorele copilului în numele său.

Orice persoană, chiar și un copil, are obligația să depună mărturie în cadrul unei proceduri judiciare, în cazul în care instanța o citează ca martor.

Consimțământul părinților/al tutorelui nu este necesar pentru participarea copilului la procedură în calitate de martor.

Copiii pot avea calitatea de reclamanți și pârâți în cadrul procedurilor de drept civil. În general, copiii nu au capacitatea procesuală și, prin urmare, părinții sau tutorii acestora vor exercita drepturile copiilor care au calitatea de reclamanți și pârâți, inclusiv dreptul de a introduce o cale de atac.

8. Viața de familie

Înainte de a da un aviz pozitiv unor potențiali părinți adoptivi, secretariatul Consiliului mixt efectuează o investigație aprofundată a solicitanților. Rezultatele investigației sunt prezentate Consiliului mixt, care, pe baza investigației, decide dacă aprobă cererea de adopție.

Legea daneză privind adopția din decembrie 2015 permite doar adopția permanentă (*adoptio plena*). În prezent, AAB din Danemarca cooperează numai cu statele de origine a căror legislație permite adopții permanente.

În ceea ce privește adopțiile naționale, Legea daneză privind adopțiile prevede că toți copiii cu vârsta de peste 12 ani trebuie să își dea consimțământul pentru a putea fi adoptați.

În cazul în care copilul nu a împlinit vârsta de 12 ani, administrația de stat trebuie, în cazul în care nivelul de maturitate al copilului și natura cazului permite acest lucru, să furnizeze informații cu privire la atitudinea copilului în ceea ce privește adopția.

Ministrul afacerilor sociale și al afacerilor interne este responsabil de legislația în materie de adopție.

[Child-friendly justice in Denmark](#) (499 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 30/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Estonia

1. Capacitatea juridică a copilului

În conformitate cu secțiunea generală a Legii privind Codul civil, toate persoanele au o capacitate juridică pasivă. Persoanele cu vârsta sub 18 ani au o capacitate juridică activă limitată. O instanță poate extinde capacitatea juridică activă a copiilor cu vârsta de cel puțin 15 ani dacă acest lucru este în interesul copilului și dacă nivelul de dezvoltare al copilului permite acest lucru. În Estonia, vârsta minimă la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este de 15 ani.

2. Accesul la proceduri adaptate

În ceea ce privește [sistemele judiciare](#), vă rugăm să consultați pagina relevantă din portalul e-Justice.

De copiii cu o vârstă inferioară vârstei minime pentru responsabilitate penală (14 ani) care au săvârșit infracțiuni se ocupă comisiile pentru minori. Hotărârile acestor comisii sunt mai întâi examinate de guvernatorul districtului, iar recursurile ulterioare din cadrul procedurilor judiciare administrative sunt examinate de instanțele administrative. Este posibil să se solicite o măsură adecvată în situațiile în care cauza este în instanță de cel puțin nouă luni, iar instanța nu a demarat încă procedurile necesare, pe baza unei justificări rezonabile. De asemenea, dacă audierea este amânată cu mai mult de trei luni fără consimțământul părților, acestea pot contesta decizia. Există norme specifice privind măsurile provizorii, care pot fi dispuse de către instanță pentru a proteja copilul împotriva prejudiciilor și a garanta acțiunea în instanță, iar legea prevede o dispensă de la audierea copiilor cu nevoi speciale.

3. Aspecte multidisciplinare

Protecția copilului este organizată de Guvernul Republicii, Consiliul pentru protecția copilului, Ministerul Afacerilor Sociale, Comitetul pentru asigurări sociale, guvernatorii districtuali și administrațiile locale, în temeiul funcțiilor prevăzute în Legea privind protecția copilului.

4. Formarea specialiștilor

Formarea judecătorilor este organizată de Consiliul pentru formare judiciară care funcționează pe lângă Curtea supremă, în conformitate cu legea estonă privind instanțele. Asociația barourilor din Estonia este membră a Asociației Barourilor Europene și comunică cu celelalte state membre în privința formărilor oferite prin intermediul acesteia.

5. Intereselor superioare ale copilului

Numeroase acte juridice se referă la interesele copilului. [The Child Protection Act \(Legea privind protecția copilului\)](#) (secțiunea 21) prevede obligația de a ține cont cu prioritate de interesul superior al copilului.

6. Monitorizarea și executarea hotărârilor în procedurile în care sunt implicați copii.

Întrucât copiii nu au o capacitate procesuală activă, aceștia nu sunt informați personal cu privire la hotărâre și la executarea sa de către instanță. Odată ce hotărârea devine executorie, reprezentantul legal al copilului poate depune la executorul judecătoreesc o cerere de executare. Se consideră că reprezentantul legal este cel responsabil de comunicarea către copil a informațiilor referitoare la procedurile de executare.

7. Accesul la căi de atac

În Estonia, copiii implicați în proceduri judiciare civile sunt reprezentați de reprezentanții lor legali, care se prezumă că acționează în interesul superior al copiilor. Prin urmare, reprezentantul legal al copilului poate în principiu să formuleze observații și să introducă un recurs în numele copiilor fără consimțământul acestora. Cu toate acestea, se poate deduce din legislație că un copil poate, de asemenea, să depună o cerere sau să introducă un recurs în instanță în nume propriu. În general, se așteaptă ca reprezentantul său legal să se alăture imediat acțiunii copilului. În chestiuni ținând de dreptul familiei care au legătură cu petițiile, un copil cu vârsta de cel puțin 14 ani care are o înțelegere suficientă a procedurilor are dreptul să introducă un recurs împotriva unei hotărâri a instanței fără a fi reprezentat de reprezentantul său legal.

8. Procedura de adopție, inclusiv adopție internațională.

O persoană care dorește să efectueze o adopție depune o cerere în acest sens la administrația locală districtuală. Dacă administrația locală districtuală consideră că sunt îndeplinite condițiile pentru adopție, persoana care dorește să adopte depune o cerere în acest sens la o instanță. Cererea de adoptare se depune la instanța locului de reședință al copilului care urmează să fie adoptat. Dacă părintele adoptiv sau copilul care urmează să fie adoptat nu locuiește în Estonia, instanța nu se pronunță asupra adopției fără consimțământul comitetului pentru adopții internaționale din cadrul Ministerului pentru afaceri sociale al Republicii Estonia. Un copil cu vârsta de cel puțin 10 ani poate fi adoptat numai cu consimțământul său.

[Child-friendly justice in Estonia \(O justiție adaptată copiilor în Estonia\)](#) (469 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 31/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Grecia

1. Capacitatea juridică a copilului

În Grecia, vârsta de la care există răspundere penală este de 15 ani. Un copil cu vârsta cuprinsă între 12 și 15 ani care a săvârșit o infracțiune are dreptul de a depune o plângere împotriva unei decizii administrative. Odată ce acesta a împlinit 17 ani, acest drept îi revine în mod exclusiv.

Vârsta minimă la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este de 15 ani pentru chestiuni ce țin de angajare, 18 ani pentru azil, migrație, sancțiuni administrative și sănătate, 12 ani în cazurile de adopție, 16 ani în procedurile necontencioase și 18 ani în toate celelalte situații, cu excepția cazului în care copilul este recunoscut ca având o capacitate procedurală limitată.

2. Accesul la proceduri adaptate

În Grecia există un judecător penal pentru minori, un judecător de instrucție pentru minori și un procuror pentru minori în fiecare tribunal de primă instanță și în fiecare curte de apel, care sunt specializați în cauze penale în care sunt implicați minori. Instanța pentru minori, constituită din judecători penali pentru minori, judecă cauzele în care sunt implicați infractori minori.

În plus, minorii sunt protejați de „societăți pentru protecția minorilor”, care sunt înființate în cadrul fiecărui tribunal de primă instanță și sunt formate din judecători, procurori, sociologi, profesori etc.

În fiecare tribunal de primă instanță și în anumite curți de apel există camere specializate constituite din judecători pentru dreptul familiei. Acești judecători sunt specializați în dreptul familiei, în sensul că atunci când își desfășoară activitatea ca judecători de drept civil, judecă numai cauze ținând de dreptul familiei. Aceste atribuții sunt îndeplinite pe perioade cuprinse între doi și patru ani.

În dreptul administrativ nu există dispoziții sau instituții speciale pentru dreptul familiei și minori.

3. Aspecte multidisciplinare

Serviciul social și instanțele specializate în dreptul familiei se află în strânsă cooperare între ele în toate etapele procedurii. Sunt pregătite rapoarte pentru judecători și sunt organizate sesiuni cu participarea unor psihologi, astfel încât cauza să fie într-un stadiu avansat de maturitate atunci când ajunge la judecător. Dacă este necesar, judecătorul poate să solicite ca un copil și/sau părinții săi să facă obiectul unei examinări speciale de către un specialist, astfel încât condițiile de viață și mediul familial să fie examinate în detaliu.

4. Formarea specialiștilor

Formarea juridică de bază nu include o secțiune referitoare la dreptul familiei distinctă de alte domenii de drept. Cu toate acestea, dreptul familiei face parte din formarea continuă organizată de organisme precum Școala Națională pentru Judecători, Ministerul Justiției, asociațiile barourilor, universități etc.

Judecătorii și procurorii specializați în acest domeniu sunt încurajați să participe la aceste activități de sensibilizare.

Formarea transfrontalieră este asigurată prin intermediul canalelor obișnuite, și anume EJTN, ERA (Academia de Drept European) sau alte organisme sau instituții care se ocupă de formarea judiciară la nivel european.

5. Intereselor superioare ale copilului

Toate măsurile luate și toate acțiunile întreprinse de organisme sau entități ale statului, precum și de instanțe, trebuie să servească interesului superior al copilului. În instanță, este de competența judecătorului să interpreteze această noțiune de la caz la caz.

6. Accesul la căi de atac

La fel ca în cazul adulților, copiilor li se acordă toate drepturile și sunt informați cu privire la toate procedurile la care pot participa atunci când sunt implicați într-o cauză penală sau civilă. În particular, în cazul unor proceduri penale, procurorul poate „îngheța” procedura după audierea copilului, dacă astfel se poate evita cauzarea unui prejudiciu ireparabil pentru personalitatea acestuia.

7. Viața de familie

În conformitate cu legislația elenă, persoanele interesate de adoptarea unui anumit copil trebuie să depună o cerere la tribunalul de primă instanță al reședinței copilului, pentru ca adopția să fie pronunțată din punct de vedere juridic. Părinții biologici trebuie să își dea consimțământul pentru adoptarea copilului lor de către solicitanți, în fața unui judecător. Copilul care urmează să fie adoptat trebuie să își dea la rândul său consimțământul dacă a împlinit vârsta de doisprezece ani. Un martor trebuie să depună mărturie în instanță pentru a confirma că solicitanții au capacitatea de a avea grijă de acel copil și de a-l crește, ținând seama, printre altele, de educația și de resursele financiare ale acestora. Același lucru este valabil și în cazul adopțiilor internaționale. Această procedură este prevăzută la articolul 1542 și următoarele din Codul civil elen și la articolul 800 din Codul elen de procedură civilă.

Este posibil să fie adoptați minori și adulți. Adopția adulților este excepțională și privește doar rudele până la gradul patru (cu alte cuvinte verii; articolul 1579 din Codul civil elen). În plus, adulții căsătoriți pot fi adoptați numai cu consimțământul soțului/soției (articolul 1583 din Codul civil elen).

Tribunalul de primă instanță din locul de reședință al copilului este competent pentru procedurile naționale și internaționale de adopție (articolul 800 din Codul de procedură civilă). Există, în special pentru adopțiile internaționale, și o Autoritate centrală pentru adopții interstatale, care intră în sfera de competență a Ministerului muncii din Grecia (articolul 19 din Legea 3868/2010).

[Child-friendly justice in Greece \(O justiție adaptată copiilor în Grecia\)](#) (326 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 25/04/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Spania

Articolul 12 din Constituția Spaniei a stabilit că 18 ani este vârsta la care spaniolii sunt considerați majori. În Spania, minori/copii înseamnă toate persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani.

1. Capacitatea juridică a copilului

În Spania, vârsta minimă de la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este 18 ani.

Numai minorii care au obținut capacitatea de exercițiu anticipată pot introduce o acțiune în instanță în nume propriu. În general, capacitatea deplină de exercițiu se obține la 18 ani sau la 16 ani prin autorizație judiciară, autorizare parentală sau căsătorie. În anumite regiuni, capacitatea deplină de exercițiu se poate obține la vârsta de 14 ani.

În Spania, vârsta minimă pentru răspunderea penală este de 14 ani în conformitate cu Legea privind răspunderea penală a minorilor. Măsurile aplicate în cazul copiilor care nu au îndeplinit vârsta minimă pentru antrenarea răspunderii penale (sub 14 ani în Spania) sunt voluntare sau implică plasarea copilului într-un centru de plasament.

2. Accesul la proceduri adaptate

Tribunalul pentru Minori: instanțele specializate, denumite „*Juzgados de menores*”, sunt competente să judece infracțiuni și contravenții comise de persoane cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani în conformitate cu Legea organică nr. 5/2000 din 12 ianuarie 2000 de reglementare a răspunderii penale a minorilor.

Magistrați/procurori specializați se ocupă de procedurile penale împotriva infractorilor minori.

Parchetul are responsabilitatea de a proteja drepturile recunoscute prin lege ale minorilor. Măsurile care pot fi luate împotriva infractorilor minori cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani sunt reunite într-o lege specifică (Legea organică nr. 5/2000 din 12 ianuarie 2000 de reglementare a răspunderii penale a minorilor).

În cazul în care autorul unei infracțiuni nu a împlinit vârsta de 14 ani, nu se aplică legea organică menționată anterior, ci articolele specifice din Codul civil și celelalte reglementări în vigoare.

În cauzele instrumentate de instanțele nespecializate în care sunt implicați copii în calitate de victime sau martori, există garanții specifice prevăzute de lege în funcție de vârsta copiilor; de exemplu, depozițiile copiilor vulnerabili sunt făcute în fața unui psiholog specializat și sunt înregistrate pentru a se evita necesitatea repetării lor în instanță și, în orice caz, pentru a se evita confruntarea vizuală a copilului cu presupusul autor al infracțiunii.

Justiție civilă: Instanțele civile generale, nespecializate (*Juzgados de Primera Instancia*) soluționează cererile introduse de copii în conformitate cu Codul de procedură civilă; există și instanțe civile specializate care se ocupă exclusiv de problemele de familie, denumite Tribunale de Familie (*Juzgados de Familia*). Parchetul are dreptul de a participa la procedurile judiciare civile în care sunt implicați copii sau persoane cu handicap, până la numirea unui tutore pentru aceștia.

Deși, în general, minorii nu au capacitatea de a iniția ei înșiși acțiuni civile, legea prevede că, în cazul în care o măsură le poate afecta interesele și dacă au ajuns la un nivel suficient de maturitate, și, în orice caz, dacă au împlinit vârsta de 12 ani, aceștia ar trebui să fie audiați.

În cazul separării sau al divorțului, în cursul procesului, instanța trebuie să țină seama întotdeauna de interesul superior al copilului.

Procedurile administrative care implică copii sunt următoarele: protecția copilului, adopțiile, azilul, migrația, sănătatea, educația, sancțiunile administrative.

3. Măsuri juridice și de politică menite să evite întârzierile nejustificate în soluționarea cazurilor în care sunt implicați copii

În general și pentru toate jurisdicțiile, pentru a se evita întârzierile în procedurile în care sunt implicați minori, Legea organică nr. 1/1996 din 15 ianuarie 1996 privind protecția juridică a minorilor prevede că, în procedurile judiciare sau administrative, înfățișarea la proces sau audierile minorilor au prioritate și se derulează într-un mod adecvat situației și nivelului de dezvoltare al copiilor. Dacă este necesar, se oferă asistență din partea unor profesioniști sau experți calificați și se ține cont de necesitatea de a proteja viața privată a copiilor, de a se utiliza un limbaj care să poată fi înțeles de aceștia și formate accesibile și adaptate la circumstanțelor. Copiii sunt informați cu privire la conținutul întrebărilor și la consecințele opiniilor exprimate, respectându-se pe deplin toate garanțiile procedurale.

Cauze penale; măsurile juridice și de politică în vigoare variază în funcție de calitatea copilului în procesul penal, de victimă sau de infractor.

Justiție civilă: reclamantii pot solicita instanței aplicarea unei măsuri asigurătorii. În general, copiii nu pot solicita instanței, în nume propriu, să dispună măsuri asigurătorii, ci au nevoie de asistența reprezentanților lor legali.

În cazul în care copiii sunt implicați în proceduri de dreptul familiei, măsurile asigurătorii precum cele legate de încredințare, hrană, drept de vizită, sprijin financiar etc. se iau, în general, înainte de pronunțarea hotărârii, în interesul superior al copiilor afectați.

4. Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii și interesul superior al copilului

Legislația spaniolă conține anumite dispoziții importante care consolidează măsurile de facilitare a exercitării drepturilor minorilor și cadrul juridic adecvat aplicabil *minorilor străini*, prin care li se recunoaște minorilor care se află în Spania, indiferent de statutul lor administrativ, dreptul la educație, la servicii de asistență medicală și servicii sociale, în condiții identice celor oferite minorilor de cetățenie spaniolă. În ceea ce privește *minorii care se află în grija instituțiilor publice*, recunoașterea calității de asigurați care beneficiază de servicii de asistență medicală se face din oficiu.

Autoritățile publice au obligația să se asigure că grupurile vulnerabile, cum ar fi minorii neînsoțiți, cei care au nevoie de protecție internațională, copiii cu handicap și cei care sunt victime ale abuzului sexual, ale exploatării sexuale, ale pornografiei infantile, ale traficului de persoane, sunt protejate, precum și să se asigure că drepturile prevăzute de lege au fost respectate.

Legea prevede, ca principiu director de acțiune administrativă, protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență, inclusiv a celor la care sunt expuși în mediul lor familial, împotriva violenței de gen, a traficului de persoane și a mutilării genitale a femeilor, printre altele. Protecția copiilor victime ale violenței domestice este unul dintre pilonii noii Legi privind protecția copiilor și a adolescenților, publicată la 28 iulie 2015.

Birourile de asistență pentru victime, ca unități din subordinea Ministerului Justiției sau a comunităților autonome, și-au asumat competențe în acest domeniu. Aceste birouri efectuează o evaluare individuală a victimelor pentru a identifica nevoile speciale de protecție ale acestora și pentru a oferi asistență victimelor în domeniul juridic, psihologic și social, urmărind reducerea la minimum a numărului de victime principale și evitarea fenomenului de victimizare secundară. Sunt furnizate servicii specifice de asistență dedicate copiilor.

În ceea ce privește implicarea copiilor în procedurile judiciare, legislația spaniolă recunoaște dreptul minorilor de a fi audiați în orice cauză, fără discriminare bazată pe vârstă, pe criterii de handicap sau din cauza oricăror alte circumstanțe, atât în cadrul procedurilor de dreptul familiei, cât și în cele administrative, judiciare sau de mediere în care sunt implicați și care are ca rezultat pronunțarea unei hotărâri care le afectează mediul personal, familial sau social, ținând seama în mod corespunzător de opiniile lor, în funcție de vârsta și nivelul lor de maturitate. Prin urmare, copilul trebuie să primească informațiile care permit exercitarea acestui drept într-un limbaj ușor de înțeles și în formate simple și adaptate situației.

Principiul „interesului superior al copilului” este primordial, reprezentând în același timp un drept material, un principiu general de interpretare și un regulament de procedură. Legislația spaniolă (Legea 1/1996) prevede că orice măsură trebuie luată în interesul copilului, protejându-se în special viața privată a copilului.

Ideea de bază este că interesul superior al fiecărui copil trebuie evaluat și determinat la nivel individual, luându-se în considerare toate circumstanțele care îl privesc.

Definiția și criteriile care determină interesul superior al copilului sunt reglementate și prezentate în detaliu la articolul 2 din Legea 1/1996.

5. Monitorizarea executării deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

Dacă este infractor: Scopul principal al reglementărilor din dreptul penal aplicabile copiilor este reintegrarea lor în societate. Această reintegrare trebuie facilitată prin măsuri educaționale și cu personal specializat. Asigurarea unui act de justiție în interesul copilului după finalizarea procedurilor judiciare este, în

mare parte, o competență a comunităților autonome care au responsabilitatea principală de a aplica măsurile de reabilitare necesare, de muncă în folosul comunității sau de educare.

Dacă este victimă: Copiii care sunt victime ale infracțiunilor beneficiază de servicii sociale adaptate situației lor specifice.

Justiție civilă:

Copiii se pot constitui părți civile în cadrul procedurilor judiciare civile și, prin urmare, orice hotărâre judecătorească le este comunicată și pot solicita executarea unei hotărâri judecătorești prin intermediul reprezentanților lor legali (deoarece ei nu au capacitate procesuală), cu excepția cazului în care au obținut capacitatea deplină de exercițiu.

În calitate de părți: Copiii pot fi trași la răspundere pentru încălcarea contractelor la care sunt părți și pot să răspundă cu bunurile proprii.

6. Accesul la măsuri reparatorii

Este important de remarcat faptul că, în conformitate cu legislația spaniolă, atât regimul de acces la resurse, cât și măsurile de salvagardare a drepturilor copilului în cazul unui conflict de interese cu părinții, este același în toate jurisdicțiile.

Justiție penală:

Recurs în cazul deciziei de neîncepere a urmăririi penale: În Spania, există un cadru juridic foarte cuprinzător pentru protecția victimelor minori, și anume Legea nr. 4/15.

Toți copiii au dreptul să primească informații, să depună plângeri, să introducă căi de atac în justiție sau facă uz de mecanisme de control judiciar și să solicite daune/despăgubiri în cursul procedurilor penale în care copilul a fost victimă sau după finalizarea acestora. Dreptul la asistență juridică gratuită îi va fi recunoscut oricărui copil care nu dispune de resurse.

Justiție civilă:

Pentru a-și apăra drepturile și pentru a beneficia de garanții, copilul are posibilitatea:

- să solicite protecția și tutela instituției publice competente;
- să prezinte procurorului situația;
- să adreseze plângeri Ombudsmanului;
- să solicite administrațiilor publice resursele sociale disponibile;
- să solicite asistență juridică și numirea unui avocat al apărării;
- să depună plângeri individuale la Comitetul pentru drepturile copilului.

În cazul unui conflict de interese, legea prevede numirea unui tutore legal.

În instanțele civile se pot formula obiecții împotriva hotărârilor administrative privind protecția minorilor.

Justiție în interesul copiilor în Spania (606 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 17/01/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Franța

1. Capacitatea juridică a minorului

În temeiul legislației franceze, minorii care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu au capacitate juridică. Aceștia trebuie să fie reprezentați în exercitarea drepturilor de către reprezentanții lor legali (de obicei, părinții). Minorii trebuie să fie implicați în toate deciziile care îi privesc și îi afectează, în funcție de vârsta lor și de gradul de discernământ pe care îl au.

2. Accesul la proceduri adaptate

Există personal specializat care este responsabil de dosarele în care sunt implicați minori, în special magistrații specializați de la instanțele pentru copii. Direcția *Protection judiciaire de la jeunesse* din cadrul Ministerului Justiției și asociațiile autorizate pot interveni în procedurile în care sunt implicați minori. Legea prevede și care sunt regulile în situațiile în care un minor ar putea fi în conflict cu părinții săi. În acest caz, o persoană independentă poate fi numită ca administrator ad hoc.

În materie penală, minorul are dreptul de a consulta un avocat fără a fi nevoie de permisiunea părinților săi. Minorilor li se acordă asistență juridică în mod gratuit. Avocatul este considerat a fi primul punct de acces la informații și are un rol de însoțire și de protecție pentru minori. Acesta poate solicita ca procedura să se deruleze cu ușile închise, ca minorul să fie instalat astfel încât să nu vadă acuzatul, ca orice examinare medicală suplimentară să fie înlocuită cu o reexaminare a dosarului medical, ca anumite acte de anchetă (de exemplu: confruntarea) să nu aibă loc.

- **În cazul în care un minor este acuzat sau parte la procedură** și nu i se respectă drepturile, procedura și reținerea pot fi anulate. Un minor (cu vârsta de peste 10 ani) poate fi reținut în locuri rezervate minorilor, sub supravegherea unor profesioniști care au beneficiat în prealabil de o formare specială.

- **În cazul în care minorul este martor** într-o cauză, judecătorii și agenții de poliție judiciară țin cont de vulnerabilitatea acestuia. Minorii sub vârsta de 16 ani nu trebuie să depună jurământ.

- **Minorii care sunt victime beneficiază de o protecție specială.** În plus, în cazul în care se constituie parte civilă în cursul unei proceduri, minorul poate solicita despăgubiri pentru prejudiciul suferit. În cazul în care autorul infracțiunii condamnat nu este solvabil, victima poate primi o compensație din partea unui [fond de garantare pentru victime](#) (în funcție de circumstanțe), a Comisiei pentru despăgubirea victimelor infracțiunilor (CIVI) și/sau a serviciului SARVI.

În materie civilă, minorul trebuie, în general, să fie reprezentat de reprezentantul său legal. Atunci când există conflicte de interese între minor și părinți, se numește un administrator. Părinții au la dispoziție 15 zile pentru a introduce apel împotriva numirii unui administrator.

În anumite situații, legea prevede în mod expres că minorul poate acționa personal (în special minorii aflați în pericol în materie de asistență educativă, în ceea ce privește cererile de emiteră a unui act de recunoaștere în scopul stabilirii filiației, cererile de emancipare, cererile de stabilire a cetățeniei pentru minorii străini neacompaniați).

3. Legi și măsuri de reducere a termenelor în cazurile în care sunt implicați minori

În materie penală, procurorul poate dispune înfățișarea imediată a minorului la instanța pentru copii, astfel încât termenul de judecată să poată fi fixat într-un interval de zece zile - două luni. Această procedură este posibilă numai în cazul în care ancheta privind faptele s-a încheiat și pentru infracțiuni specifice, în funcție de vârsta minorului și de sancțiunea aplicată. Înfățișarea rapidă îi permite procurorului să dispună un termen de judecată într-un interval de o lună până la trei luni.

În materie civilă, nu există dispoziții specifice pentru accelerarea procedurilor în primă instanță în cazurile în care sunt implicați minori, dar dacă se face apel împotriva unei hotărâri pronunțate de instanța pentru copii, legea prevede că acesta trebuie soluționat cu prioritate.

4. Mecanismele și procedurile specifice de susținere a copilului și interesul superior al copilului

Interesul minorului este un considerent central în cadrul procedurilor judiciare în care sunt implicați copii. Legea amintește adesea că judecătorul trebuie să își motiveze deciziile pe baza criteriului esențial de protejare a intereselor copiilor minori. Trebuie să se țină seama de situația familială, socială și economică a copilului și de opinia pe care acesta și-a exprimat-o. Cu toate acestea, nu există niciun protocol sau act normativ care să indice în ce constă interesul superior al copilului.

În materie penală, autoritatea judiciară este alertată de către autoritățile regionale atunci când un minor este în mod clar sau se presupune că este victimă a abuzului. În cazul în care minorul a fost victimă a abuzului sexual, procurorul trebuie să informeze imediat judecătorul specializat în cauze cu minori și să solicite asistență educativă.

Obligațiile privind secretul profesional nu se aplică cazurilor în care minorii sunt abuzați sau suferă privațiuni imateriale. Mai multe infracțiuni împotriva minorilor au termene de prescripție mai lungi, care încep să curgă doar din momentul în care victimele ajung la majorat. Audierea unui inculpat minor trebuie să aibă loc cu ușile închise și este interzisă publicarea conținutului audierii.

În materie civilă, instanța pentru minori răspunde de asistența educativă în cazul în care un minor este în pericol. În plus, Codul civil conferă competențe extinse instanței de dreptul familiei, care trebuie să asigure „în special protecția intereselor copiilor minori”.

5. Executarea hotărârilor privind minori

În materie penală, părinții și avocatul minorului sunt direct implicați în executarea măsurilor. O serie de măsuri pot fi dispuse de către instanța pentru minori sau de către judecătorul de instrucție în faza de investigare (pentru minori cu vârsta cuprinsă între 10 și 18 ani: măsuri de plasare, liberarea condiționată, repararea prejudiciului și activități de zi; pentru minori cu vârste cuprinse între 13 și 18 ani: arestarea preventivă, supravegherea judiciară, supravegherea la domiciliu cu sisteme electronice de monitorizare).

Prin hotărâre, instanța pentru copii poate dispune: predarea minorului cu vârsta între 10 și 18 ani familiei, repararea prejudiciului cauzat, suspendarea condiționată, activități de zi, plasamentul, protecția judiciară. În cazul minorilor cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani, se poate emite o mustrare sau o avertizare, se poate dispune urmarea unei proceduri de mediere, repararea prejudiciului cauzat, activități de zi (care pot consta, pentru cei cu vârsta între 16 și 18 ani, în muncă de interes public), probațiune sau protecție judiciară. Se poate aplica o sancțiune **minorilor cu vârsta între 10 și 18 ani**: interdicția de a se deplasa în anumite locuri sau de a se întâlni cu anumite persoane, plasarea și, în ultimă instanță, **pentru minorii cu vârsta de peste 13 ani**, încarcerarea (în secția pentru minori a unei închisori sau într-un penitenciar specializat pentru minori, unde există educatori specializați).

În materie civilă, hotărârile privind răspunderea părintească, pensia alimentară sau protecția minorilor aflați în pericol sunt executorii imediat. În funcție de discernământul minorului, în majoritatea cazurilor, părinții trebuie să se asigure că hotărârea este executată. În caz de conflict cu părinții și în cazurile în care o instanță nu s-a pronunțat deja cu privire la această chestiune (de exemplu, prin numirea unui tutore), un administrator va fi responsabil de executarea măsurilor care sunt în interesul minorului.

6. Adopția

Adopția are loc în mai multe etape: obținerea unei aprobări, relaționarea copilului cu persoana care urmează să îl adopte și procedura judiciară care creează legătura de filiație. Franța are două tipuri de adopții: adoptarea simplă (cu păstrarea filiației de origine) și adoptarea deplină (numai pentru copiii cu vârsta mai mică de 15 ani, înlocuindu-se astfel filiația față de părinții biologici cu filiația față de părinții adoptivi).

Tribunal de grande instance este competent în ambele cazuri, iar adopția se pronunță numai dacă este în interesul superior al minorului. Copilul în vârstă de peste 13 ani trebuie să fie de acord cu adopția.

[Justiția în interesul copilului în Franța](#) (749 Kb)

Ultima actualizare: 31/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Croația

Capacitatea juridică a copiilor

Copiii din Croația au capacitate juridică (capacitate de a avea drepturi și de a-și asuma obligații) și capacitate procesuală (de a acționa în calitate de reclamant sau pârât). Copiii pot dobândi capacitate de exercițiu (capacitatea de a încheia contracte și de a produce efecte juridice, care se dobândește de obicei la vârsta de 18 ani) numai dacă se căsătoresc, devin părinți (de la vârsta de 16 ani) sau încheie contracte de muncă (de la vârsta de 15 ani).

Proceduri adaptate vârstei

Următoarele părți interesate pot participa la **proceduri penale** în care sunt implicați copii:

Ombudsmanul pentru copii (*pravobranitelj za djecu*);

ofițeri de poliție specializați din cadrul Ministerului de Interne, care sunt formați să lucreze cu victime sau infractori copii;

judecătorii de la Tribunalele pentru tineri, în cadrul procedurilor penale în care sunt implicați copii;

parchetele pentru tineri din cadrul parchetului general;

avocați specializați în proceduri pentru copii, numiți de președintele instanței, atunci când este necesar, de pe lista Baroului croat (*Hrvatska odvjetnička komora*) (în general, în calitate de avocați ai apărării);

asistenți sociali care au un rol important în procedurile penale în care sunt implicați copii;

clinici și spitale specializate pentru copii;

numeroase ONG-uri specializate, asistenți de specialitate care nu fac parte din sistemul judiciar (la Tribunalele pentru tineri și la parchete), voluntari etc.

Participarea copilului/minorului (până la vârsta de 23 de ani) la proceduri judiciare, în cazurile în care copilul este autorul infracțiunii, este reglementată prin Legea privind Tribunalele pentru tineri (*Zakon o sudovima za mladež*).

Instanțele municipale (*općinski sudovi*) sunt cele care soluționează cauze civile, inclusiv cele în care sunt implicați copii, deoarece nu există instanțe speciale pentru a soluționa exclusiv litigiile care implică copii și minori. Instanțele municipale au competența de a judeca în primă instanță cauzele legate de obligația de întreținere, validitatea căsătoriei, anularea și desfacerea căsătoriei, stabilirea sau contestarea paternității sau a maternității, precum și pe cele legate de încredințarea copilului și îngrijirea părintească.

Centrele de asistență socială (*Centri za socijalnu skrb*) sunt organisme publice care au ca misiune protejarea și sprijinirea copiilor. Acestea pot influența hotărârile judecătorești. Pot avea calitate de parte la proces sau pot participa ca intervenienți. Centrele joacă un rol important în protecția copiilor pe durata procedurii judiciare, având diferite posibilități de a susține interesul superior al copiilor.

Ombudsmanul pentru copii este o autoritate independentă, care răspunde exclusiv în fața Parlamentului. Are ca obiectiv exclusiv protecția, monitorizarea și promovarea drepturilor și intereselor copiilor.

Nu există instanțe sau instituții separate care să se ocupe exclusiv de drepturile copiilor și ale minorilor în cadrul procedurilor administrative. Instanțele administrative existente (*upravni sudovi*) au competență generală pentru soluționarea litigiilor administrative, inclusiv a celor în care sunt implicați copii/minori.

Toate autoritățile competente care participă la proceduri penale în care sunt implicați copii sau minori trebuie să acționeze urgent pentru a-și finaliza contribuția în cel mai scurt timp posibil. În conformitate cu Legea privind instanțele pentru minori (*Zakon o sudovima za mladež*), procedurile penale împotriva minorilor sau a tinerilor adulți sau în cazurile de protecție juridică a copiilor sunt urgente și trebuie inițiate, derulate și încheiate fără întârzieri nejustificate. Procedurile judiciare împotriva delincvenților minori, precum și anchetele și procedurile derulate de poliție și de parchete au caracter urgent.

Tot astfel, întârzierile în aplicarea sancțiunilor împotriva copiilor trebuie să fie reduse la minimum, instanța având obligația de a iniția procedura necesară fără întârzieri nejustificate după ce hotărârea judecătorească a devenit definitivă și nu există obstacole legale în calea executării.

Procedurile în care se decid drepturile personale ale copilului au caracter urgent, prima audiere având loc în termen de cincisprezece zile de la data inițierii procedurii. Hotărârile care privesc măsuri provizorii, autoritatea părintească și relația personală cu copilul, precum și hotărârile de a preda copilul se pronunță și se comunică în termen de treizeci de zile de la data inițierii procedurii. Instanța care soluționează calea de atac pronunță și comunică hotărârea în termen de treizeci de zile de la data la care a fost sesizată cu calea de atac.

În conformitate cu Codul de procedură penală (*Zakon o kaznenom postupku*), când victima este un copil/minor, acesta are dreptul de a fi audiat, de a depune mărturie și de a participa la procedurile penale. În plus, copiii sau minorii au dreptul de a fi informați cu privire la faptele relevante, de a prezenta probe în legătură cu infracțiunea și procedura penală și de a exercita o cale de atac. Aceștia au dreptul de a adresa întrebări suspecților, martorilor și experților în timpul ședințelor de judecată și de a prezenta observații și explicații cu privire la mărturia depusă.

În practică, specialiștii implicați în procedurile de protecție a copilului evaluează interesul superior al copilului și pot propune instanței o măsură de protecție. Evaluarea interesului superior al copilului se bazează pe principii și metode de lucru folosite de asistenți sociali, de psihologi, de profesori și de alte persoane cu cunoștințe în acest domeniu.

Pentru a asigura respectarea Convenției europene privind exercitarea drepturilor copiilor, instanța poate numi un reprezentant special pentru un copil atunci când titularul autorității părintești nu este autorizat să îl reprezinte pe acesta din cauza unui conflict de interese. Un astfel de reprezentant este de obicei un avocat cu experiență în procedurile în care sunt implicați copii. Reprezentanți speciali pot fi desemnați în anumite proceduri judiciare, cum ar fi detenția unui copil/minor, o procedură de divorț sau de adopție, precum și în cauze care au ca obiect protecția drepturilor și a intereselor personale ale copiilor.

Protejarea interesului superior al copilului este unul dintre principiile consacrate în Constituție, care prevede, printre altele, că părinții sunt responsabili pentru creșterea, bunăstarea și educația copiilor lor și pentru asigurarea dreptului copiilor la dezvoltare personală deplină și armonioasă. În conformitate cu prevederile legale aplicabile, statul trebuie să acorde o atenție specială orfanilor și minorilor neglijăți de părinți și toată lumea are obligația de a proteja copiii și de a informa autoritățile relevante cu privire la orice eventual prejudiciu cauzat copiilor. Tinerii, mamele și persoanele cu handicap au dreptul să beneficieze de protecție specială la locul de muncă. Toată lumea ar trebui să aibă acces la educație în condiții egale. Învățământul obligatoriu este gratuit, în conformitate cu legea.

Monitorizarea executării deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

Croația a adoptat Legea privind executarea pedepselor impuse minorilor condamnați pentru săvârșirea de infracțiuni sau contravenții (*Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje*).

Scopul acestei legi este de a stabili:

condițiile de executare a sancțiunilor impuse unui copil/minor pentru infracțiunile comise, în special măsuri corecționale, detenția într-un centru sigur pentru tineri și măsuri de securitate; precum și

condițiile de executare a sancțiunilor pentru contravențiile comise de un copil/minor.

Reprezentanții Centrului de asistență socială joacă un rol semnificativ în asigurarea faptului că autorii unei infracțiuni, dacă sunt copii/minori, sunt tratați în mod corespunzător.

Centrul de asistență socială este responsabil, de asemenea, de citarea copiilor și de îndrumarea acestora cu privire la eventualele măsuri corective, precum și de furnizarea informațiilor și a sprijinului necesar. Scopul măsurilor corective este de a le oferi delincvenților minori protecție, îngrijire, ajutor, supraveghere și educație generală și profesională, pentru a le influența astfel creșterea, dezvoltarea personală și a-i responsabiliza, astfel încât să nu recidiveze.

Tipurile de măsuri de corecție sunt: mustrarea judiciară, obligații speciale (cum ar fi prezentarea de scuze părții vătămate; despăgubiri sau măsuri reparatorii pentru daunele cauzate de infracțiune, în măsura în care acest lucru este posibil pentru copil; școlarizarea regulată; obligația de a nu lipsi de la locul de muncă; obligația de a urma cursuri de formare și calificare profesională; acceptarea unui loc de muncă și păstrarea acestuia; utilizarea venitului sub supravegherea și consilierea directorului instituției unde se execută măsura corecțională; implicarea în activitatea organizațiilor umanitare sau în activități de muncă în folosul comunității sau de ecologizare; evitarea vizitării anumitor locuri, participării la anumite evenimente sau a companiei anumitor persoane care constituie o influență negativă; cu acordul reprezentantului minorului, urmarea unor tratamente medicale sau a unor tratamente de dezintoxicare de droguri sau de alte substanțe care creează dependență; participarea la sesiuni de terapie psihosocială individuale într-un centru de consiliere pentru tineri; participarea la cursuri de formare profesională; nepărăsirea locului de reședință permanentă sau temporară pentru o perioadă prelungită fără aprobarea Centrului de asistență socială; îndrumarea către o școală de șoferi pentru examinarea cunoașterii normelor de circulație; obligația de a nu contacta sau a nu hărțui victima), îngrijire și supraveghere suplimentare, îngrijire și supraveghere suplimentare pe timp de zi la o instituție corecțională, trimiterea la un centru disciplinar, trimiterea la o instituție corecțională, trimiterea la un centru de detenție, trimiterea la o instituție specială de corecție.

Custodia într-un centru securizat pentru tineri este un tip specific de privare de libertate din perspectiva condițiilor care trebuie îndeplinite pentru impunerea acesteia, a duratei și scopului acesteia, precum și a constrângerilor aferente pedepsei. Infractorii minori mai mari (cu vârsta de cel puțin 16 ani, dar care nu au împlinit încă vârsta de 18 ani la momentul săvârșirii infracțiunii) pot fi condamnați la detenție într-un centru securizat pentru tineri dacă au comis o infracțiune pentru care legea prevede o pedeapsă de cel puțin trei ani de închisoare și, având în vedere natura și gravitatea infracțiunii și nivelul ridicat de vinovăție, o măsură corecțională nu poate fi justificată.

Copiii sau minorii care nu au capacitate juridică sunt reprezentați de reprezentanții lor legali, care le oferă informații cu privire la hotărârile judecătorești și la executarea pedepselor.

În cursul procedurilor de executare, instanțele au competența de a dispune măsuri de protecție pentru a proteja copiii sau minorii să nu sufere vătămări inutile după desfășurarea unei proceduri necontencioase. Aceste măsuri de protecție sunt: limitarea contactului inadecvat sau un contact limitat cu anumite rude, de exemplu cu unul din părinți, cu unul din bunici, cu un frate sau o soră [eventual vitreg(ă)] a(l) copilului sau cu soțul/soția.

Accesul la căi de atac

a) în materie penală

Orice persoană are dreptul de a depune o cale de atac împotriva unei hotărâri a instanței competente în conformitate cu dispozițiile aplicabile din Codul de procedură penală. În cazul în care copiii sau minorii sunt victime ale unei infracțiuni, aceștia au dreptul de a introduce o cale de atac împotriva hotărârii instanței de prim grad de jurisdicție, la fel ca procurorul, inculpatul și avocatul apărării. Partea vătămată poate contesta hotărârea în ceea ce privește cheltuielile de judecată și cererea de despăgubiri. Dacă însă procurorul a preluat urmărirea penală de la partea vătămată care acționase până în acel moment ca acuzator privat, partea vătămată poate formula o cale de atac pentru orice motiv pe baza căruia poate fi contestată o hotărâre.

Toate persoanele care au dreptul să introducă o cale de atac împotriva unei hotărâri prin care se impune o pedeapsă sau o măsură corecțională împotriva unui minor sau împotriva unei decizii de suspendare a procedurii pot face acest lucru în termen de opt zile de la primirea hotărârii sau a deciziei. Avocatul apărării, procurorul, soțul/soția, o rudă în linie directă, un părinte adoptiv, un tutore, un frate, o soră sau un asistent maternal pot introduce o cale de atac în favoarea minorului chiar și împotriva voinței acestuia. Instanța care soluționează calea de atac poate modifica hotărârea instanței de fond prin pronunțarea unei sancțiuni mai stricte împotriva unui minor numai dacă acest lucru este propus în calea de atac.

b) În materie civilă

Copiii și minorii implicați în proceduri judiciare au dreptul de a depune o plângere, o cale de atac sau o acțiune în temeiul normelor generale prevăzute în Codul de procedură civilă (*Zakon o parničnom postupku*) și în Legea privind obligațiile civile (*Zakon o obveznim odnosima*).

Întrucât, în general, copiii și minorii nu au capacitate juridică, părinții sau tutorii acestora întreprind acțiuni specifice în numele și pe seama lor în calitate de reprezentanți legali. Reprezentantul legal al copilului are dreptul de a întreprinde toate acțiunile procedurale în numele copilului, inclusiv de a introduce o cale de atac. Hotărârile pronunțate de instanțele de prim grad de jurisdicție pot face obiectul unei căi de atac; acestea are efect suspensiv asupra executării hotărârii judecătorești atacate. O cale de atac poate fi introdusă pentru încălcarea materială a dispozițiilor de procedură civilă, stabilirea incorectă sau incompletă a faptelor și aplicarea incorectă a dreptului material. Termenul pentru introducerea unei căi de atac împotriva hotărârii unei instanțe de prim grad de jurisdicție este, de obicei, de 15 zile de la data primirii hotărârii.

Adopția

Legea privind familia (*Obiteljski zakon*) reglementează adopția ca formă specială de îngrijire familială și juridică și de protecție a copiilor care nu beneficiază de îngrijire părintească adecvată, ceea ce creează o relație durabilă între părinți și copil și acordă autoritate părintească părinților adoptivi. Părintele adoptiv trebuie să fie cetățean croat (în mod excepțional adopția este autorizată în cazul cetățenilor străini, dacă prezintă un interes special pentru copil), să fi împlinit vârsta de 21 de ani și să aibă cu cel puțin 18 ani mai mult decât copilul adoptat. Un copil poate fi adoptat în comun de un cuplu căsătorit sau care a încheiat un parteneriat civil. Copilul biologic sau adoptiv al unuia dintre soți/parteneri poate fi adoptat de celălalt soț/partener, cu acordul părintelui biologic sau adoptiv al copilului; de asemenea, un copil îi poate fi încredințat prin adopție și unei persoane necăsătorite sau care nu a încheiat un parteneriat civil. Adopția poate fi încheiată până la împlinirea vârstei de 18 ani a copilului; un copil poate fi adoptat dacă sunt îndeplinite cerințele legale pentru adopție și dacă adopția este în interesul superior al copilului. Copilul cu vârsta de peste 12 ani trebuie să își dea consimțământul în scris pentru a fi adoptat. Centrul de asistență socială în raza teritorială a căruia se află reședința permanentă sau temporară a persoanelor care doresc să adopte va fi cel care va derula procedura de adopție.

În cazul în care părintele adoptiv sau copilul este cetățean străin, adopția poate fi realizată numai cu acordul prealabil al Ministerului pentru Protecția Socială.

Ultima actualizare: 19/05/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Cipru

1. Capacitatea juridică a copilului

În Cipru, vârsta minimă pentru antrenarea răspunderii penale este de 14 ani. Pentru toate chestiunile, vârsta minimă la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este de 18 ani.

2. Accesul la proceduri adaptate

2.1. Justiție penală

În general, copiii nu au capacitate procesuală și, prin urmare, pot introduce o acțiune în justiție doar prin intermediul părinților/tutorei.

În prezent, cauzele penale în care victima este un copil sunt judecate de instanțele penale de drept comun. Cu toate acestea, există legi specifice care prevăd dispoziții specializate adaptate copiilor privind protecția copiilor victime/martori.

2.2. Justiție civilă

Nu există instituții specializate care să soluționeze cazurile în care sunt implicați copii în cadrul procedurilor judiciare civile.

2.3. Justiție administrativă

Serviciile de asistență socială din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Asigurărilor Sociale oferă servicii pentru protecția și sprijinirea copiilor pe tot parcursul procedurilor judiciare. Toate serviciile furnizate și politicile puse în aplicare de serviciile de asistență socială au în centrul lor interesul superior al copilului.

2.4. Măsuri juridice și de politică în vigoare menite să evite întârzierile nejustificate în soluționarea cazurilor în care sunt implicați copii

Nu există termene-limită în care trebuie inițiată sau încheiată o procedură judiciară civilă-, indiferent dacă este implicat un copil sau un adult.

În cauzele civile de drept comun, instanțele vor încerca să acorde prioritate cazurilor în care sunt implicați copii, în măsura în care acest lucru este posibil, ținând seama de numărul mare de cauze. Cererile prin care se solicită luarea de măsuri provizorii se analizează fără întârzieri nejustificate.

2.5 Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii

În cazul procedurilor judiciare civile, nu există măsuri care să garanteze că sălile de judecată nu adecvate pentru copii și nu se oferă sprijin psihologic sau de altă natură, cu excepția cazului în care se stabilește pe baza unui diagnostic că este necesar un astfel de sprijin.

Nu există reglementări care să prevadă că sesiunile de judecată trebuie să fie adaptate la ritmul și atenția copilului. În cazul în care există imagini sau alte materiale care trebuie prezentate în instanță și care pot fi considerate dăunătoare pentru copil, judecătorul poate dispune ieșirea copilului din sala de judecată. Singura măsură de protecție în cazul procedurilor civile este desfășurarea procesului cu ușile închise.

3. Aspecte multidisciplinare

În cazurile de violență domestică, serviciile de asistență socială cooperează cu toate celelalte servicii relevante pe baza unui manual de proceduri interdepartamentale, aprobat de Consiliul de Miniștri în 2002. În caz de abuz sexual asupra copiilor, serviciile de asistență socială cooperează cu celelalte servicii competente pentru a stabili o abordare multidisciplinară.

4. Formarea profesioniștilor

Academia de Poliție din Cipru, care este instituția de învățământ a Poliției din Cipru, oferă cursuri pentru gestionarea cazurilor în care sunt implicați minori, la toate nivelurile de formare a poliției. Astfel de cursuri, care vizează educarea ofițerilor de poliție, indiferent de gradul pe care îl dețin, sunt oferite în cadrul programului de pregătire de bază pentru recrutarea ofițerilor de poliție, în cadrul cursurilor avansate, precum și în cadrul cursurilor de specialitate.

Funcționarii din cadrul serviciilor sociale beneficiază de formare inițială și continuă pentru aspectele legate de copii, și anume interviurile cu un copil, gestionarea cazurilor în care sunt implicați copii etc.

În cazul judecătorilor de la instanțele civile și penale de drept comun, nu există cerințe de formare pentru a ști cum să interacționeze cu copiii în cursul procedurilor judiciare. Judecătorii participă, în general, la seminare și conferințe de formare în Cipru și în străinătate, doar dacă și când se organizează.

5. Interesul superior al copilului

În cazurile în care instanța trebuie să pronunțe o hotărâre cu privire la interesul superior al copilului, instanța poate solicita serviciilor de asistență socială să întocmească un raport, care să cuprindă observațiile funcționarului în cauză și opinia copilului privind chestiunea supusă judecării.

6. Monitorizarea deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

Se preconizează că Legea privind infractorii minori va fi revizuită, astfel încât să se prevadă proceduri specifice în cazul copiilor și tinerilor. Acest lucru va îmbunătăți și va consolida procedurile în care sunt implicați copiii, în interesul superior al acestora.

7. Accesul la măsuri reparatorii

Un copil poate să depună plângeri, să introducă căi de atac în justiție sau să facă uz de mecanisme de control judiciar în cadrul unor proceduri normale, prin intermediul unuia dintre părinți, al tutorelui sau al reprezentantului său legal.

În ceea ce privește cererea pentru acordarea de despăgubiri/compensații în timpul sau după finalizarea procedurilor penale în care copilul a avut calitatea de victimă, în cazul în care se depune o cerere civilă obișnuită pentru despăgubiri/compensații, aceasta va trebui să fie întocmită în numele copilului de către unul dintre părinți sau de către tutorele său legal. În ceea ce privește ordinele de despăgubire a victimelor în cadrul procedurilor penale efective, instanțele penale de drept comun dispun de competențe limitate.

În cazul în care există un conflict de interese între copil și părinții/tutorii săi, serviciul de asistență socială poate lua în grijă copilul, sub tutela directorului serviciilor de asistență socială, care devine tutorele copilului și, dacă se consideră necesar, va desemna un reprezentant legal pentru copil.

8. Viața de familie

În Republica Cipro există diferite tipuri de adopții:

adopții naționale;

adopții internaționale;

adoptarea copilului pe care soțul/soția îl are dintr-o căsătorie anterioară.

În toate cazurile de adopție, interesul superior al copilului este considerentul care primează, în temeiul articolului 21 din Convenția cu privire la drepturile copilului.

[Justiție în interesul copilului în Cipro](#) (572 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 11/04/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Luxemburg

1. Capacitatea juridică a copilului

În Luxemburg, vârsta minimă de la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu este 18 ani pentru toate domeniile de drept. Există o excepție pentru copiii care au capacitate deplină de exercițiu, aceștia putând depune o plângere în nume propriu.

În Luxemburg, un sistem judiciar specializat se ocupă de infracțiunile comise de copiii care nu au împlinit vârsta minimă pentru răspunderea penală, și anume 18 ani. Acest lucru înseamnă că un copil care nu a împlinit vârsta de 18 ani nu comite „infracțiuni” în conformitate cu sistemul juridic luxemburghez, ci „fapte calificate drept infracțiuni”, cu privire la care o instanță cu competență specializată, și anume Tribunalul pentru Minori (*Tribunal de la jeunesse*) este responsabilă pentru aplicarea măsurilor de custodie, protecție și/sau educare.

2. Accesul la proceduri adaptate

Cu excepția unor chestiuni legate de protecția familiei și a copilului, cauzele de drept civil se judecă de către instanțele de drept civil. În cadrul instanțelor administrative nu există o specializare în materie de familie și tineri. Instanțele administrative revizuiesc doar deciziile luate în materie de azil și migrație. Tribunalul pentru Minori este instanța cu competență specializată care se ocupă de copiii infractori sau suspecți de comiterea unor infracțiuni, precum și de dispunerea măsurilor de protecție pentru copiii care au nevoie de asistență și protecție. Tribunalul pentru Minori adoptă măsuri de educare și de protecție. Suspecții/infractorii minori nu sunt considerați infractori, ci copii care au nevoie de protecție și ajutor. În consecință, dreptul penal nu li se aplică ca atare copiilor.

Secția pentru protecția tinerilor din cadrul parchetului este responsabilă, în general, de toate chestiunile care afectează copiii și familiile acestora. În cazul în care copiii victime sunt implicați în proceduri judiciare, procurorii colaborează îndeaproape cu secția pentru protecția tinerilor din cadrul poliției judiciare.

În Luxemburg, Tribunalul pentru Minori este instanța cu competență specializată care se ocupă de cauzele privind protecția copilului. Instanțele pentru minori își desfășoară activitatea cu judecători specializați care sunt responsabili de aplicarea legilor privind protecția tinerilor. Judecătorii în materie de drept al familiei au competență asupra chestiunilor legate de autoritatea părintească. Aceștia exercită, de asemenea, controlul asupra activității reprezentanților legali sau a tutorilor legali. În această calitate, judecătorii în materie de drept al familiei pot solicita clarificări din partea reprezentanților legali și a tutorilor copilului, precum și din partea copilului.

3. Măsuri juridice și de politică menite să accelereze soluționarea cauzelor în care sunt implicați copii

Nu există dispoziții specifice care să garanteze că procedurile judiciare civile în care sunt implicați copii sunt accelerate în mod corespunzător. În ceea ce privește termenii procedurale, se aplică normele generale (aplicabile adulților). Aceste norme diferă în funcție de instanța care judecă cauza.

4. Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii și interesul superior al copilului

Orice persoană, fie aceasta adult sau copil, poate solicita informații juridice gratuite din partea serviciului de informații juridice ([Service d'accueil et d'information juridique](#))

Serviciul menționat poate să ofere sprijin copilului în ceea ce privește accesul la căile de atac. De asemenea, copilul poate beneficia de asistență din partea unui avocat.

Sensul noțiunii „interes superior” nu este definit în legislația în domeniu.

Evaluarea interesului superior al copilului este de competența judecătorilor. Atunci când evaluează interesul superior al copilului judecătorii pot lua în considerare mai mulți factori, inclusiv, de exemplu, bunăstarea copilului, factorii sociali etc. În pofida cerinței legale în vigoare, instanța poate ține seama de opiniile copilului pentru stabilirea interesului superior al acestuia. Copilul își poate exprima opiniile în timpul audierilor în materie civilă, de exemplu, în ceea ce privește autoritatea părintească.

Toate instanțele respectă instrumentele juridice internaționale, precum *Convenția europeană privind exercitarea drepturilor copiilor*, și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

5. Monitorizarea executării deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

Copiii nu pot solicita executarea unei hotărâri judecătorești în nume propriu. Reprezentantul lor legal exercită acest drept în numele lor.

În cazul în care a fost pronunțată o hotărâre împotriva unui copil pârât, executarea hotărârii trebuie să se efectueze asupra bunurilor proprii ale copilului.

Copiii pârâți care nu își îndeplinesc obligațiile ce le revin conform hotărârii judecătorești nu pot face obiectul unei măsuri de privare de libertate.

În cauzele care au ca obiect protecția copilului, copilul reprezentat de un avocat poate solicita executarea unei hotărâri judecătorești în nume propriu.

6. Accesul la măsuri reparatorii

Copilul care dorește să depună o plângere, să introducă o cale de atac în justiție sau o cerere de control judiciar în fața unei instanțe de drept comun trebuie să fie reprezentat de reprezentantul său legal. Se face o excepție în cazul copiilor care au capacitate deplină de exercițiu, aceștia putând depune o plângere în nume propriu.

Întrucât reprezentantul legal al copilului reprezintă copilul și acționează în numele său, acesta poate formula observații sau căi de atac fără consimțământul copilului. Instanța poate desemna un administrator ad-hoc dacă există un conflict de interese între părinți și copil.

De asemenea, hotărârile pronunțate de Tribunalul pentru Minori pot fi contestate de copil cu sprijinul unui avocat.

7. Instituții de sprijin pentru copii:

[Office national de l'enfance \(ONE\)](#)

Serviciul de asistență socială (SCAS) – [Service de la protection de la jeunesse \(SPJ\)](#):

[Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher](#) (OKaju)

8. Adopția

În Luxemburg, adopția este permisă tuturor rezidenților din Luxemburg, indiferent dacă sunt sau nu cetățeni luxemburgezi, precum și nerezidenților care doresc să adopte o persoană fizică rezidentă a Luxemburgului.

Cerințele privind adopția sunt reglementate de legislația națională din țara adoptatorului (adoptatorilor).

În cazul unei adopții de către doi soți care nu au aceeași cetățenie sau care sunt apatrizi, legea aplicabilă este cea a reședinței lor obișnuite comune la data cererii.

În cazul persoanelor adoptate, se aplică legislația din țara lor de origine, cu excepția cazului în care adopția planificată le conferă cetățenia adoptatorului. În cazul în care există norme jurisdicționale contradictorii, se aplică legea țării în care adopția este încheiată în mod valabil.

Orice persoană care dorește să adopte un copil trebuie să contacteze prima dată Ministerul Educației Naționale, Copiilor și Tineretului (*Ministère de l'éducation nationale, de l'enfance et de la jeunesse* – MENJE) pentru a depune o cerere de adopție. „Cursul de pregătire a adopției” trebuie să fie urmat înainte de a se face o evaluare a capacității de a adopta a solicitanților.

Centrul de adopție (*Maison de l'adoption*) este un serviciu de consultanță privind adopția pentru persoanele implicate în procesul de adopție (potențiali adoptatori, persoane adoptate, familii adoptive, profesioniști implicați în adopții).

Acesta oferă sprijin prin consultări personalizate atât în cursul procedurii de adopție, cât și după finalizarea acesteia.

Procedura de adopție în Luxemburg are mai multe etape.

[Link spre legislație](#)

„Child-friendly justice in Luxembourg” (Justiție în interesul copilului în Luxemburg) (în engleză și franceză) (989 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 10/12/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Malta

În dreptul maltez există mai multe definiții ale noțiunii de „copil” (sau a celei de „capacitate juridică a unui copil”).

1. Capacitatea juridică a copilului

În Malta, vârsta minimă de la care se poate antrena răspunderea penală este 14 ani. Vârsta minimă de la care o persoană poate introduce o acțiune în justiție în nume propriu, în calitate de reclamant, în orice materie, este 18 ani.

2. Proceduri adaptate

În ceea ce privește infractorii minori, există o instanță specializată în soluționarea cauzelor penale în care sunt implicați minori, și anume Tribunalul pentru minori. Audierea victimelor copii se face prin intermediul unei conexiuni video. În materie civilă Minorii sub vârsta de 18 ani nu pot iniția o acțiune și nu pot fi acționați în justiție decât prin intermediul unui părinte, al unui tutore sau al unui curator. Cu toate acestea, în cauzele care se referă la separarea părinților sau la divorțul acestora, instanța ia întotdeauna în considerare interesul superior al copilului. Următoarele proceduri judiciare administrative implică minori: protecția copilului, adopțiile, plasarea copilului într-o familie substitutivă, solicitanții de azil neînsoțiți și copiii implicați într-o procedură de azil.

3. Măsuri legale și de politică pentru a evita întârzieri nejustificate în tratarea cazurilor în care sunt implicați copii

Măsurile legale și de politică adoptate pentru a evita întârzieri nejustificate în tratarea cazurilor în care sunt implicați copii variază în funcție de circumstanțe: în materie penală: Se ține seama de statutul copilului, de victimă sau autor al infracțiunii; în cauzele civile sau de dreptul familiei - se ține seama de interesul superior al copilului. În ceea ce privește dosarele administrative referitoare la minori atunci când se emit ordine de plasament, acestea sunt aduse în fața Tribunalului pentru minori, care este o instanță specializată.

4. Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii și interesul superior al copilului

În dreptul maltez nu există o normă generală care să specifice condițiile în care un copil vulnerabil trebuie audiat în cadrul procedurilor penale sau administrative. Există prevederi legislative care se găsesc în diferite statute și proceduri aplicate de organismele judiciare sau cvasijudiciare care aplică respectivele proceduri administrative și penale în conformitate cu articolul 12 din CDC a ONU. În Malta, orice copil poate avea calitatea de martor; cu toate acestea, este esențial pentru instanță să se asigure că martorul copil înțelege că este greșit să depună mărturie mincinoasă.

5. Monitorizarea executării hotărârilor în procedurile în care sunt implicați copii

Monitorizarea și executarea hotărârilor în procedurile în care sunt implicați copii depinde de tipul de cauză; în conformitate cu dreptul penal maltez în vigoare poate fi vorba de: condamnare, ordine de plasament, ordine de eliberare condiționată și liberare condiționată. În ceea ce privește procedurile civile în care sunt implicați copii, în calitate de reclamant sau pârât, hotărârile sunt executate în același mod ca hotărârile în care sunt implicați adulți ca reclamant sau pârât. În ceea ce privește procedurile administrative, în temeiul dreptului maltez, copiii nu pot iniția o acțiune și nu pot fi acționați în justiție decât prin intermediul părintelui care deține autoritatea părintească sau, în absența acestuia, prin intermediul unui tutore sau al unui curator. Cazurile ce țin de protecția copilului pot fi inițiate de serviciul juridic al Agenzia Appogg sau de un avocat privat.

6. Accesul la măsuri reparatorii

În conformitate cu dreptul penal maltez, nu există un drept specific pentru victimele copii, acest drept rezultă direct din lege și se aplică tuturor victimelor, indiferent dacă sunt copii sau adulți. În ceea ce privește procedurile civile/administrative, un copil poate depune orice plângere, cale de atac sau de control judiciar prin intermediul unui părinte, al unui tutore sau al unui curator. În cadrul procedurilor contencioase dintre un copil și titularii de drept ai autorității părintești derulate în fața Tribunalului de dreptul familiei se poate desemna un avocat pentru a reprezenta interesele copilului.

7. Adopția

Procedura de adopție în Malta se face în mai multe etape.

Justiție adaptată vârstei și nevoilor copilului - Malta (366 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 31/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Portugalia

1. Capacitatea juridică a minorului

În temeiul Codului civil (*Código Civil*), minorii, adică persoanele care nu au împlinit încă vârsta de 18 ani, sunt, de regulă, lipsite de capacitate juridică. Capacitatea minorilor poate fi exercitată prin intermediul răspunderii părintești și, de asemenea, prin tutelă. Acestea sunt forme de reprezentare juridică prin care cineva acționează în numele și în interesul minorului.

Minorii cu vârsta sub 18 ani sunt, de regulă, lipsiți de capacitate juridică. Aceștia pot fi reprezentați în instanță de către reprezentanții lor, cu excepția actelor pe care le pot îndeplini personal și liber. Minorii în privința cărora responsabilitățile părintești sunt împărțite între ambii părinți sunt reprezentați în instanță de părinții lor, iar consimțământul ambilor părinți este necesar pentru introducerea unei acțiuni în justiție.

Consecințele pentru copii și tineri ale săvârșirii unor acte considerate infracțiuni în temeiul dreptului penal țin seama de categoriile de vârstă, care depind de aplicarea diferitelor sisteme juridice. Așadar, în cazul în care se comit astfel de acte:

de către persoane cu vârsta sub 12 ani, se aplică sistemul prevăzut de Legea privind protecția copiilor și a tinerilor în pericol (*Lei de Proteção de Crianças e Jovens em Perigo*) (Legea nr. 147/99 din 1 septembrie 1999), o lege care are exclusiv scopuri de protecție;

de către persoane cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani, se aplică Legea privind tutela educațională (*Lei Tutelar Educativa*) (Legea nr. 166/99 din 14 septembrie 1999). În temeiul acestei legi, sunt puse în aplicare măsuri de protecție și educative pentru educarea minorilor în ceea ce privește aplicarea legii și integrarea acestora în viața comunității într-un mod demn și responsabil;

de către persoane cu vârsta de peste 16 ani, care răspund penal și pot face obiectul unei pedepse, răspunderea penală fiind stabilită în temeiul Codului de procedură penală (*Código do Processo Penal*). Tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 21 de ani sunt supuși unui regim penal special prevăzut în Decretul-lege nr. 401/82 din 23 septembrie 1982.

2. Accesul la proceduri adaptate

Structura judiciară portugheză include instanțe specializate pentru minori care sunt competente să se pronunțe asupra unor aspecte legate de exercitarea răspunderii părintești, de obligațiile de întreținere, de adopție, de aplicarea măsurilor de protecție și asupra altor aspecte. Cauzele în materie de azil, imigrație și refugiați în care sunt implicați minori sunt examinate de instanțele administrative.

Punctele 3 și 4 sunt exemple de adaptări ale procedurilor judiciare în care sunt implicați minori. Un alt exemplu constă în modificările aduse Codului de procedură penală ca urmare a transpunerii Directivei (UE) 2016/800:

În procedurile privind traficul de persoane sau infracțiunile împotriva libertății sexuale și a autodeterminării, actele de procedură care implică minori, inclusiv ședințele de judecată, nu sunt, în general, deschise publicului;

consultarea dosarelor judiciare în care pârâtul este minor, de către o persoană care nu este parte la procedură, este interzisă, indiferent de interesul legitim al acesteia;

minorul acuzat are dreptul de a fi însoțit, în cursul procedurii, de titularii răspunderii părintești, de reprezentantul lor legal sau de un tutore *de facto* sau, în cazul în care aceste persoane nu pot fi contactate sau în cazul în care circumstanțe speciale în interesul minorului sau cerințele procedurilor impun acest lucru și numai atât timp cât astfel de circumstanțe persistă, de către o altă persoană adecvată desemnată de minor și acceptată de autoritatea judiciară competentă.

3. Legi și măsuri de reducere a termenelor în cauzele în care sunt implicați minori

În materie civilă:

examinarea juridică a procedurii de adopție este urgentă (articolul 32 din Legea nr. 143/2015 din 8 septembrie 2015);

în temeiul Cadrelui juridic privind procedurile de tutelă civilă (*Regime Geral do Processo Tutelar Cível*) (aprobat prin Legea nr. 141/2015 din 8 septembrie 2015) *(i)* procedurile civile de tutelă a căror întârziere poate aduce atingere intereselor copilului se mențin în timpul vacanțelor judecătorești; *(ii)* ordonanțele considerate urgente se emit în termen de cel mult două zile; *(iii)* în cazul în care se impune o măsură de constrângere sau o sancțiune accesorie care interzice contactul între părinți sau în cazul în care drepturile și siguranța victimelor violenței domestice și ale altor forme de violență în cadrul familiei, cum ar fi abuzul fizic sau sexual asupra copiilor, sunt în pericol grav, Parchetul solicită, în termen de 48 de ore de la data la care a luat cunoștință de situație, dispunerea sau modificarea hotărârii privind exercitarea răspunderii părintești asupra minorului; *(iv)* audierea și procesul continuă și nu pot fi întrerupte decât din motive de forță majoră sau de necesitate absolută.

În materie penală:

în temeiul Legii privind tutela educațională (Legea nr. 166/99 din 14 septembrie 1999), *(i)* procedurile privind un minor plasat într-un serviciu de protecție în cadrul unei instituții publice sau private ori într-un centru de detenție sau internat în vederea obținerii unei expertize cu privire la personalitatea minorului se mențin în timpul vacanțelor judecătorești; *(ii)* în cazul în care întârzierea procedurii ar putea afecta în mod negativ minorul, instanța decide, prin ordonanță motivată, ca procedura să fie considerată urgentă și să se desfășoare în timpul vacanțelor judecătorești; *(iii)* în cazul în care se aplică o măsură de internare și aceasta este atacată, procedura este considerată urgentă și se desfășoară în timpul vacanțelor judecătorești; *(iv)* ordonanțele considerate urgente trebuie emise în termen de două zile.

4. Mecanismele și procedurile specifice de susținere a copilului și interesul superior al copilului

În cadrul **procedurilor judiciare civile** și în materie de exercitare a răspunderii părintești, minorul trebuie ascultat dacă are vârsta mai mare de 12 ani sau dacă este mai mic și are capacitatea de a înțelege aspectele în discuție, ținând seama de vârsta și de maturitatea copilului. În plus, principiul ascultării și participării copiilor este unul dintre principiile directe ale procedurii civile de tutelă reglementate de Cadrelui juridic al procedurilor civile de tutelă. Articolul 5 alineatul (1) din acest cadru prevede că „*copiii pot fi ascultați, iar opinia lor este luată în considerare de autoritățile judiciare la stabilirea interesului superior al copilului*”.

În cazul în care un copil este **victimă unei infracțiuni**, Statutul victimelor (*Estatuto da Víctima*) (aprobat prin Legea nr. 130/2015 din 4 septembrie 2015 de transpunere a Directivei 2012/29/UE) stabilește, în special,

(i) dreptul copilului de a fi ascultat în cadrul procedurilor penale și faptul că vârsta și maturitatea acestuia trebuie luate în considerare;

(ii) numirea obligatorie a unui avocat în cazul în care interesele copilului și cele ale părinților săi, ale reprezentantului legal sau ale tutorelui *de facto* sunt contradictorii și atunci când un copil cu maturitate adecvată solicită acest lucru din partea instanței și

(iii) declarațiile lor în cursul anchetelor penale sunt înregistrate prin mijloace audio sau audiovizuale, astfel încât să poată fi utilizate ca probe în cadrul procesului. În acest scop, declarațiile sunt luate într-un cadru informal, privat, pentru a asigura, în special, spontaneitatea și sinceritatea răspunsului. Dreptul copiilor de a participa și de a fi ascultați este prevăzut în Legea privind protecția copiilor și a tinerilor aflați în pericol în patru tipuri de dispoziții:

- (a) cele care privesc copii cu vârsta de cel puțin 12 ani;
- (b) cele care se referă la copii sub 12 ani,
- (c) cele care nu se referă la nicio vârstă și
- (d) cele care menționează numai criteriul maturității.

Unul dintre principiile generale care caracterizează procedura de tutelă prevăzută de Legea privind tutela educațională este cel al ascultării copiilor (articolul 47). Această lege stabilește, de asemenea, dreptul minorului de a participa la orice procedură, chiar dacă se este plasat în detenție sau în arest; această participare are loc în așa fel încât minorul să se simtă liber și cât mai confortabil posibil (articolul 45).

5. Executarea hotărârilor privind minorii

De regulă, hotărârile pronunțate în cadrul procedurilor civile în care sunt implicați minori în calitate de reclamanți sau de pârâți sunt executate în același mod ca și cele care implică adulți ca reclamanți sau pârâți în aceleași condiții.

Cu toate acestea, există aspecte și circumstanțe care justifică existența unui cadru juridic specific. Astfel, în ceea ce privește exercitarea răspunderii părintești, în cazurile în care există un risc de nerespectare a hotărârii, judecătorul poate dispune ca punerea în aplicare a acordului stabilit de serviciile de consultanță tehnică să fie monitorizată pentru o perioadă determinată de timp (Cadru juridic privind procedurile civile de tutelă). În cazul obligațiilor de întreținere, nerespectarea obligației de a plăti pensia de întreținere este pedepsită de lege, deși este necesară formularea unei plângeri pentru declanșarea urmăririi penale [articolul 250 din Codul penal (*Código Penal*)].

În temeiul **dreptului penal**, cele trei măsuri asigurătorii prevăzute de Legea privind tutela educațională (înapoierea minorului către părinți, reprezentantul legal, familia substitutivă, tutorele *de facto* sau o altă persoană adecvată, cu obligații impuse minorului; plasarea minorului într-o instituție publică sau privată și plasarea minorului într-un centru de detenție), din oficiu sau la cerere, sunt înlocuite în cazul în care judecătorul concluzionează că măsura aplicată nu îndeplinește scopurile vizate. În orice caz, acestea sunt revizuite din oficiu de către instanță la fiecare două luni.

În decizia sa, instanța desemnează organismul responsabil cu monitorizarea și asigurarea executării măsurii aplicate. Cu excepția cazurilor în care legea stabilește organismul responsabil cu monitorizarea și punerea în aplicare a măsurii, instanța poate încredința executarea măsurii unui serviciu public, unei instituții de asistență socială, unei organizații neguvernamentale, unei asociații, unui club sportiv sau oricărei alte entități sau persoane publice sau private pe care o consideră adecvată. Organismul desemnat trebuie să informeze instanța, în condițiile și la intervalele prevăzute de lege sau, în cazul în care nu există dispoziții legale, la intervalele stabilite de instanță, cu privire la executarea măsurii aplicate și la evoluția procesului educațional al minorului, precum și cu privire la orice circumstanțe care pot justifica revizuirea măsurilor.

6. Adopția

Adopția este o formă de stabilire a unei relații de rudenie între un copil lipsit de familie și o persoană sau un cuplu și trebuie decisă printr-o hotărâre judecătorească. Hotărârea instanței cu privire la adopție este pronunțată numai în cazul în care există motive legitime pentru adopție; hotărârea aduce beneficii reale pentru copil; nu presupune sacrificii inechitabile celorlalți copii ai adoptatorului (adoptatorilor) și se consideră în mod rezonabil că legătura dintre adoptator (adoptatori) și copil sau tânăr va fi identică cu cea de rudenie.

Odată cu hotărârea de adopție, copilul sau tânărul adoptat:

dobândește statutul de copil al adoptatorului (adoptatorilor) cu toate efectele juridice, cu drepturi și obligații identice cu cele care decurg dintr-o relație de rudenie naturală, și devine parte din familia adoptatorului (adoptatorilor);

relațiile de familie și contactul cu familia de origine încetează, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, în special cu frații biologici, dacă părinții adoptivi își dau consimțământul și atunci când este în interesul superior al copilului adoptat să mențină un astfel de contact;

își pierde numele de familie original și dobândește numele de familie ale adoptatorului (adoptatorilor);

la cererea adoptatorului (adoptatorilor) și în cazul în care instanța consideră că acest lucru este în interesul superior al acestuia și pentru a facilita integrarea în familie, își poate schimba prenumele.

În temeiul Codului civil, următoarele persoane pot adopta un copil:

două persoane (chiar dacă sunt de același sex), în vârstă de cel puțin 25 de ani, care au fost căsătorite de mai mult de patru ani (inclusiv timpul petrecut într-o uniune consensuală imediat înainte de căsătorie), cu condiția să nu fie separate legal;

o persoană cu vârsta de cel puțin 30 de ani sau cu vârsta de peste 25 de ani, în cazul în care persoana adoptată este copilul soțului/soției.

Ar trebui remarcat faptul că, de regulă:

adoptatorul nu ar trebui să aibă peste 60 de ani în momentul în care copilul sau tânărul îi este încredințat în mod oficial spre adopție;

de la vârsta de 50 de ani, diferența de vârstă dintre adoptator și adoptat nu trebuie să depășească 50 de ani, cu excepția cazului în care există motive întemeiate pentru a face acest lucru, iar interesele adoptatului justifică acest lucru (de exemplu, adoptatul este fratele altor persoane adoptate, iar diferența de vârstă de 50 de ani se aplică numai adoptatului).

Adoptatul în vârstă de peste 12 ani trebuie să fie de acord cu adopția. Adoptatul trebuie ascultat de judecător în prezența procurorului, în condițiile și în conformitate cu normele prevăzute pentru ascultarea copiilor în cadrul procedurilor civile de tutelă.

În temeiul Legii nr. 143/2015 din 8 septembrie 2015, persoanele cu vârsta sub 16 ani nu pot solicita accesul la informații cu privire la originea lor. După împlinirea vârstei de 16 ani, adoptatul poate solicita în mod explicit un astfel de acces; cu toate acestea, până la împlinirea vârstei de 18 ani, consimțământul părinților adoptivi sau al reprezentantului legal este întotdeauna necesar. În cazul în care cererea de acces la informații este formulată pe baza unor motive serioase, în special în cazul în care este în joc sănătatea minorului adoptat, instanța poate, la cererea părinților sau a parchetului, să autorizeze accesul la informații cu privire la istoricul personal al minorului adoptat.

Legea nr. 143/2015 din 8 septembrie 2015 reglementează procedurile naționale și internaționale de adopție și intervenția autorităților competente în aceste proceduri.

Ultima actualizare: 08/09/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - România

1. Capacitatea juridică a copilului

Capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile. Capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia.

Capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile. Capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana împlinește vârsta de 18 ani.

Capacitatea deplină de exercițiu este dobândită de minor și prin căsătorie.

Pentru motive temeinice, instanța de tutelă poate recunoaște minorului care a împlinit vârsta de 16 ani capacitatea deplină de exercițiu. În acest scop, vor fi ascultați și părinții sau tutorele minorului, luându-se, când este cazul, și avizul consiliului de familie.

Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă.

Actele juridice ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de aceasta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorei, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă.

Persoanele fizice lipsite de capacitate de exercițiu (minorii sub 14 ani, persoana care beneficiază de măsura tutelei speciale) vor sta în judecată prin reprezentant legal.

În materie penală, minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu răspunde penal. Minorul care are vârsta între 14 și 16 ani răspunde penal numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu discernământ, iar minorul care a împlinit vârsta de 16 ani răspunde penal potrivit legii.

Față de minorul care, la data săvârșirii infracțiunii, avea vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se ia o măsură educativă neprivativă de libertate. Față de minorul cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani se poate lua o măsură educativă privativă de libertate în următoarele cazuri:

dacă a mai săvârșit o infracțiune, pentru care i s-a aplicat o măsură educativă ce a fost executată ori a cărei executare a început înainte de comiterea infracțiunii pentru care este judecat;

atunci când pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită este închisoarea de 7 ani sau mai mare ori detențiunea pe viață.

2. Accesul la proceduri adaptate; Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov reprezintă singura instanță specializată de acest tip din România.

În competența de soluționare a tribunalului specializat intră atât cauze penale (în care cel puțin unul dintre inculpați sau una dintre persoanele vătămate /părțile civile sunt minori), cât și cauze civile (litigii privind plasamentele și adopțiile).

Din punct de vedere al competenței teritoriale, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov are competență la nivelul județului Brașov, celelalte cauze în care sunt implicați minori fiind judecate de instanțele de drept comun.

În cazul victimelor copii, evaluarea și acordarea serviciilor de sprijin și protecție se face de către compartimentele specializate de intervenție în situații de abuz, neglijare, trafic, migrație și repatriere din cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului, potrivit Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și Hotărârii Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state.

La nivelul Ministerului Justiției a fost înființat în anul 2020 un grup de lucru dedicat problematicii victimelor. Printre cele mai importante obiective urmărite de grupul de lucru se regăsesc următoarele: amenajarea camerelor de audiere speciale pentru minori, formarea specializată a profesioniștilor pentru diferite tipuri de infracțiuni și victime, constituirea unei rețele informale a specialiștilor cu atribuții în gestionarea problematicii victimelor infracțiunilor sexuale, îmbunătățirea serviciilor de medicină legală pentru victimele infracțiunilor.

De asemenea, Organizația Salvați Copiii România, în parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 6, București, a deschis primul centru-pilot Barnahus pentru minorii victime ale abuzului sexual și ale violenței domestice extreme. Centrul este bazat pe modelul integrat de servicii complexe Barnahaus, de evaluare psihologică și medicală, audiere și protecție a copiilor victime ale abuzului sexual și ale violenței domestice extreme.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în parteneriat cu Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA), Ministerul Justiției și Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului au demarat la începutul anului 2022 implementarea unui proiect ce are ca obiectiv general asigurarea unui sistem de justiție penală eficient, accesibil și calitativ pentru copiii care sunt victime ale infracțiunilor și victimele infracțiunilor motivate de ură. Activitățile din cadrul proiectului se referă la renovarea, amenajarea și dotarea a 35 de camere de audiere pentru minori, elaborarea a două analize tematice cu privire la situația în ceea ce privește infracțiunile motivate de ură și a situației cu privire la copii ca victime ale infracțiunilor, elaborarea unor ghiduri (identificarea și urmărirea penală a infracțiunilor bazate pe ură/audierea victimelor minore și urmărirea penală a infracțiunilor împotriva acestora), furnizarea de formare specializată pentru procurori și pentru alte categorii profesionale cu scopul îmbunătățirii cunoștințelor și conștientizării privind nevoile victimelor infracțiunilor motivate de ură și ale copiilor victime ale infracțiunilor, inclusiv celor aparținând minorității rome.

În contextul implementării proiectului predefinit Formarea profesională și consolidarea capacității la nivelul sistemului judiciar, Consiliul Superior al Magistraturii dotează în prezent 47 de camere de audiere pentru minori în cadrul instanțelor, la nivel național, care să respecte standardele internaționale în domeniu pentru audierea minorilor.

Totodată, Codul de procedură penală prevede că pentru protecția vieții private sau a demnității persoanei vătămate sau în cazul în care eliberarea sau evadarea autorului infracțiunii poate pune în pericol viața privată sau demnitatea persoanei vătămate sau poate cauza acesteia un prejudiciu, indiferent de natura și întinderea acestuia, organul de urmărire penală poate dispune față de persoana vătămată măsurile de protecție prevăzute de lege. Sunt prezumate vulnerabile victimele copii, victimele care sunt în relație de dependență față de autorul infracțiunii, victimele terorismului, ale criminalității organizate, ale traficului de persoane, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau ale exploatării, victimele infracțiunilor săvârșite din ură și victimele afectate de o infracțiune din cauza prejudecăților sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale, victimele cu dizabilități, precum și victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii.

De asemenea, Codul de procedură penală cuprinde dispoziții referitoare la audierea minorilor.

Astfel, Codul de procedură penală prevede că audierea persoanei vătămate și a martorului minor în vârstă de până la 14 ani are loc în prezența unuia dintre părinți, a tutorei sau a persoanei ori a reprezentantului instituției căreia îi este încredințat minorul spre creștere și educare, precum și în prezența unui psiholog, stabilit de organul judiciar. Psihologul va oferi consiliere de specialitate minorului pe toată durata procedurilor judiciare.

În cazul persoanelor vătămate pentru care a fost stabilită în condițiile legii existența unor nevoi specifice de protecție, organul judiciar dispune una sau mai multe dintre următoarele măsuri fără a aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților:

audierea acestora în incinte concepute sau adaptate acestui scop;

audierea acestora prin intermediul sau în prezența unui psiholog sau a altui specialist în consilierea victimelor;

audierea acestora, cât și eventuala lor reaudiere se realizează de aceeași persoană, dacă acest lucru este posibil și dacă organul judiciar apreciază că aceasta nu aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților.

audierea acestora prin videoconferință sau alte mijloace tehnice de comunicare la locul unde beneficiază de măsura de protecție a cazării temporare.

Audierea și, după caz, reaudierea de către organele de cercetare penală a persoanelor vătămate care au fost victime ale infracțiunilor de rele tratamente aplicate minorului, violență în familie, infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale etc.,

precum și în alte cazuri în care, din cauza împrejurărilor comiterii faptei, acest lucru se apreciază ca fiind necesar se efectuează numai de către o persoană de același sex cu persoana vătămată. Dacă acest lucru nu este posibil, fără a aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților, audierea acestor persoane vătămate și, după caz, reaudierea lor poate fi realizată de o persoană care nu este de același sex cu persoana vătămată, cu acordul avocatului și al unui psiholog sau al altui specialist în consilierea victimelor.

Conform Codului de procedură penală, cauzele cu persoane vătămate minore, victime ale infracțiunilor de rele tratamente aplicate minorului, violență în familie, infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale etc., se judecă de urgență și cu precădere. Când persoana vătămată este minor cu vârsta mai mică de 16 ani, victimă a infracțiunilor de rele tratamente aplicate minorului, violență în familie, infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale etc., instanța, dacă apreciază că administrarea anumitor probe poate avea o influență negativă asupra sa, va dispune îndepărtarea minorului din ședință.

Totodată, Codul de procedură penală prevede că reținerea și arestarea preventivă pot fi dispuse față de un minor, în mod excepțional, numai dacă efectele pe care privarea de libertate le-ar avea asupra personalității și dezvoltării acestuia nu sunt disproporționate față de scopul urmărit prin luarea măsurii.

La stabilirea duratei pentru care se ia măsura arestării preventive se are în vedere vârsta inculpatului de la data când se dispune asupra luării, prelungirii sau menținerii acestei măsuri.

Codul civil prevede că în procedurile administrative sau judiciare care îl privesc, ascultarea copilului care a împlinit vârsta de 10 ani este obligatorie. Cu toate acestea, poate fi ascultat și copilul care nu a împlinit vârsta de 10 ani, dacă autoritatea competentă consideră că acest lucru este necesar pentru soluționarea cauzei. Dreptul de a fi ascultat presupune posibilitatea copilului de a cere și a primi orice informație, potrivit cu vârsta sa, de a-și exprima opinia și de a fi informat asupra consecințelor pe care le poate avea aceasta, dacă este respectată, precum și asupra consecințelor oricărei decizii care îl privește. Opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare în raport cu vârsta și cu gradul său de maturitate.

3. Formarea profesioniștilor

Consiliul Superior al Magistraturii, în calitate de Promotor de proiect, în parteneriat cu Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri și Administrația Instanțelor din Norvegia, implementează proiectul predefinit „Formarea profesională și consolidarea capacității la nivelul sistemului judiciar”, finanțat prin Programul „Justiție”, Mecanismul Financiar Norvegian (MFN) 2014-2021.

În cadrul acestui proiect, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii au anunțat lansarea procedurii pentru selecția unui expert în vederea elaborării unui curriculum de formare pe termen lung, în domeniul tehnicii de audiere a minorilor (child friendly justice) – aspecte civile, din rândul experților selecțai ca personal de instruire în activitățile de formare dedicate domeniului tehnicii de audiere a minorilor, cu accent pe specificul populației de etnie romă, ce se derulează în cadrul acestui proiect.

Livrabilul va reprezenta un instrument util pentru Institutul Național al Magistraturii pentru formarea continuă pe termen lung a judecătorilor și procurorilor în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor, atât în procedurile judiciare civile, cât și în cele penale, urmând a stabili premisele pentru o abordare unitară, din perspectiva practicii naționale și a celei europene.

Programa (curriculumul) de formare pe termen lung în domeniul tehnicilor de audiere a minorilor (child friendly justice) va fi elaborat pentru a oferi un suport practic personalului de instruire din cadrul Institutului Național al Magistraturii, respectiv asigurarea unei abordări unitare a activității de audiere a minorilor, în scopul promovării unei justiții prietenoase cu copiii ca preocupare preponderentă a sistemului judiciar român, prin asimilarea unor tehnici de intervievare a copiilor.

4. Accesul la căi de atac

Nu există dispoziții speciale aplicabile minorilor.

În materie civilă, părțile din proces care justifică un interes, precum și în cazurile prevăzute de lege alte organe sau persoane nemulțumite de hotărârea pronunțată pot introduce cale de atac împotriva acesteia. Procurorul poate să exercite căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești, ori de câte ori este necesar, pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor care beneficiază de consiliere judiciară sau tuteia specială și ale dispăruților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege.

În procesul penal, asistența juridică este obligatorie atunci când suspectul sau inculpatul este minor. Asistența juridică a persoanei vătămate este obligatorie atunci când aceasta este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă, precum și atunci când persoana vătămată este victima infracțiunilor de rele tratamente aplicate minorului, violență în familie, infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, infracțiuni contra libertății și integrității sexuale etc..

5. Adopția

Adopția este operațiunea juridică prin care se creează legătura de filiație între adoptator și adoptat, precum și legături de rudenie între adoptat și rudele adoptatorului.

Adopția este supusă cumulativ următoarelor principii: interesul superior al copilului, necesitatea de a asigura creșterea și educarea copilului într-un mediu familial, continuitatea creșterii și educării copilului, ținându-se seama de originea sa etnică, lingvistică, religioasă și culturală, celeritatea în îndeplinirea oricăror acte referitoare la procedura adopției.

Procedura adopției este reglementată în Codul Civil (art. 451 – 482).

Ultima actualizare: 19/07/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Finlanda

1. Capacitatea juridică a copilului

În Finlanda, vârsta minimă pentru antrenarea răspunderii penale este de 15 ani.

În alte chestiuni, vârsta minimă la care poate fi introdusă o acțiune în justiție variază între 12 ani (probleme de sănătate, plasare într-un centru de plasament), 15 ani (angajare, azil, probleme de migrație, chestiuni legate de educație, sancțiuni administrative) și 18 ani (chestiuni legate de familie).

2. Accesul la proceduri adaptate

Anchetele în care sunt implicați copii sunt, în măsura posibilului, atribuite ofițerilor de poliție care au pregătirea sau experiența necesare pentru desfășurarea acestei activități. Secțiile de poliție mai mari dispun de unități sau ofițeri de poliție specializați în anchetarea infracțiunilor ale căror victime sunt copiii. Ca regulă generală, anchetarea infracțiunilor ale căror victime sunt copii sunt direcționate, în toate secțiile de poliție, către anchetatori care au aptitudini profesionale și competențe speciale în anchetarea acestui tip de infracțiuni.

Parchetul dispune de un sistem format din procurori speciali care asigură expertiza într-un domeniu de specializare și menține și dezvoltă competențele profesionale ale procurorilor. A fost creat un grup de procurori speciali care s-au specializat în anchetarea faptelor de violență asupra copiilor și femeilor. Aceștia formează alți procurori în domeniul lor de expertiză.

Anchetele în care sunt implicați copiii sunt, în măsura posibilului, atribuite ofițerilor care au pregătirea sau experiența necesare pentru desfășurarea acestei activități.

Ombudsmanul pentru copii promovează interesul copiilor și exercitarea drepturilor copiilor la nivel general, dar nu soluționează cazuri individuale.

3. Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii

De la începutul anului 2016, înregistrarea video a unei victime cu vârsta de 15-17 ani poate fi utilizată ca probă în instanță în cazurile în care victima are nevoie de protecție specială.

În conformitate cu Legea privind anchetele penale, autoritatea de urmărire penală se consultă, dacă este cazul, cu un medic sau cu un alt expert, cu privire la posibilitatea ca măsurile de investigare să fie îndreptate împotriva unei persoane cu vârsta sub 18 ani.

În general, audierile victimelor și ale martorilor minori sunt desfășurate de ofițeri de poliție care au formarea sau experiența necesară în acest sens. Interviuul poate fi susținut, de asemenea, de un profesionist în domeniul sănătății.

În colaborare cu spitalele universitare din marile orașe, s-au creat centre de expertiză dedicate, care oferă cursuri de specialitate pentru audierea minorilor victime ale unei infracțiuni. Poliția lucrează în strânsă colaborare cu aceste centre.

4. Formarea profesioniștilor

Ministerul Justiției organizează în mod periodic cursuri avansate de formare pentru judecători, personalul instanțelor și cel al centrelor de asistență judiciară, în domenii precum psihologia copiilor, psihologia juridică, drepturile victimelor, drepturile omului și nevoile speciale ale victimelor care au fost abuzate sexual. Procurorii pot participa, de asemenea, la aceste cursuri de formare.

Parchetul general organizează cursuri de formare pentru procurorii care anchetează cazuri de abuz sexual și fizic asupra copiilor. Printre teme se numără dezvoltarea copilului, psihologia copilului și modalitățile de audiere a unui copil.

Formarea ofițerilor de poliție include cursuri de psihologie a copilului și dezvoltarea de competențe de comunicare și de modalități de audiere a unui copil. Se acordă o calificare specială de expert profesioniștilor care au efectuat cursuri speciale de formare desfășurate de Consiliul Național al Poliției.

5. Accesul la măsuri reparatorii

O plângere împotriva deciziei procurorului de a nu începe urmărirea penală poate fi depusă la procurorul general, care are dreptul de a iniția o nouă evaluare a acuzațiilor.

6. Viața de familie

Prima etapă a procesului de adopție este consultanța în materie de adopție oferită de organismele municipale de asistență socială și de Salvați Copiii Finlanda. Consultanța în materie de adopție le este oferită gratuit clienților. În scopul depunerii unei cereri de aprobare a adopției și a unei petiții pentru aprobarea unei adopții, consilierul în materie de adopție furnizează un raport scris cu privire la acordarea consultanței în materie de adopție. Raportul oferă informațiile necesare cu privire la persoanele în cauză și la circumstanțele acestora.

Pe baza raportului, Consiliul pentru Adopție decide dacă acordă autorizația de adopție. Pentru adoptarea unui copil minor este nevoie de o autorizație acordată de Consiliul pentru Adopții atât în cazul adopțiilor la nivel național, cât și în cazul adopțiilor la nivel internațional. Autorizația este valabilă timp de doi ani. Solicitanții pot depune o cerere de prelungire a valabilității autorizației.

Există un singur tip de adopție. După aprobarea adopției, persoana adoptată este considerată copilul părinților adoptivi și nu al părinților anteriori.

Autorizația de adopție nu este necesară dacă persoana adoptată este copilul soțului/soției adoptatorului sau un copil care s-a aflat deja în grija potențialului adoptator și a fost crescut acesta într-un cadru stabilit.

În general, persoanele care adoptă din alte țări, pe lângă faptul că beneficiază de consultanță în materie de adopție, trebuie să solicite întotdeauna servicii de adopție internațională. Astfel de servicii sunt furnizate de Departamentul de Servicii Sociale din Helsinki, Salvați Copiii Finlanda și Interperia.

La finalizarea procedurii, adopția este aprobată prin hotărâre judecătorească.

[Justiție în interesul copiilor în Finlanda](#) (534 Kb) [en](#)

Ultima actualizare: 03/08/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare - Suedia

1. Vârsta minimă la care un reclamant poate introduce o acțiune în instanță în nume propriu

În Suedia, vârsta minimă pentru antrenarea răspunderii penale este de 15 ani. Pentru chestiuni de dreptul familiei, angajare, migrație și azil, precum și în cazul în care se solicită aplicarea de sancțiuni administrative, acțiunile în instanță pot fi introduse de către persoane care au împlinit vârsta de 18 ani. În cazul chestiunilor legate de educație, vârsta este de 16 ani, iar în cazul celor legate de sănătate (numai dacă este vorba de luare în custodie publică/tratament psihiatric obligatoriu) și de plasamentul copilului într-un centru de plasament, 15 ani (deși copiii vor avea, de obicei, calitatea de părați și nu de reclamanti).

2. Instituții specializate și autorități competente

În Suedia nu există instanțe speciale pentru infractorii tineri. Copiii cu vârsta sub 15 ani nu pot fi urmăriți penal, ci sunt preluați de serviciile sociale, iar cei cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani sunt judecați în instanțele generale. În Suedia există instanțe cu competență generală și instanțe de contencios administrativ. Acestea își lucrează în paralel. Instanțele de contencios administrativ soluționează căile de atac împotriva deciziilor administrative. Cauzele de drept civil și cele referitoare la încredințarea minorilor, locuința acestora și dreptul de vizită sunt soluționate de instanțele cu competență generală. În Suedia, nu există instituții specializate care să soluționeze cazurile în care sunt implicați copii în cadrul procedurilor judiciare civile. Majoritatea litigiilor de dreptul familiei sunt de competența instanțelor cu competență generală.

3. Măsuri juridice și de politică în vigoare menite să evite întârzierile nejustificate în soluționarea cazurilor în care sunt implicați copii

În cazul în care un copil este suspectat de săvârșirea unei infracțiuni, părinții sau o altă persoană responsabilă de îngrijirea copilului ar trebui să fie informați cât mai curând posibil cu privire la infracțiune și la audierea copilului. Părinții ar trebui să fie prezenți la audiere. În cazul în care infracțiunea este gravă, serviciile sociale ar trebui, de asemenea, notificate cât mai curând posibil cu privire la infracțiune și ar trebui să fie prezente pe durata audierii. Ancheta și procedurile judiciare sunt adaptate tinerilor suspecți. Procedurile judiciare ar trebui finalizate într-un termen rezonabil. Există, de asemenea, o regulă generală care prevede că hotărârile relevante și începerea procedurilor trebuie să se facă fără întârzieri nejustificate atunci când copiii sunt implicați în cauze care au drept obiect încredințarea minorilor, locuința acestora și dreptul de vizită.

4. Mecanisme și proceduri de sprijin specifice pentru copii și modalități de asigurare a faptului că vocea copilului este auzită

Atât copiii, cât și adulții, se pot constitui părți civile în cadrul procedurilor judiciare civile. Astfel, copiii care sunt victime ale infracțiunii au același drept de a fi audiați și de a participa la proceduri ca și adulții. În cazurile în care relatarea faptelor de către copil prezintă o importanță deosebită (în cazul în care copilul

este victimă) un expert în psihologia copilului sau psihologia interogatoriului ar trebui să fie prezent în timpul interviului sau ar trebui să formuleze observații cu privire la valoarea relatării copilului. Nu există dreptul de a fi audiat cu privire la martori, indiferent dacă martorul este un copil sau un adult. Martorii nu sunt părți la proces și nu au nicio obligație în procedurile penale, cu excepția relatării faptelor, dacă este necesar.

5. Abordare multidisciplinară

Diferiții actori implicați precum poliția, parchetul, serviciile de sănătate și serviciile sociale trebuie să colaboreze. Atunci când un copil este victimă a violenței, responsabilitatea principală pentru cooperare le revine serviciilor sociale. Majoritatea municipalităților au înființat așa-numitele grupuri de consultare cu reprezentanți ai serviciilor sociale, ai parchetului, ai poliției, ai serviciilor de sănătate destinate copiilor, precum și ai serviciilor de psihiatrie pentru copii și tineri, responsabile pentru luarea deciziilor privind coordonarea eforturilor și planificarea și stabilirea ordinii în care diverși actori ar trebui să acționeze după ce s-a întocmit un raport referitor la o infracțiune a cărui victimă este un copil. În cazul în care un copil este victima unei infracțiuni sau este suspectat că a comis o infracțiune, poliția și procurorii trebuie să coopereze în orice situație. De asemenea, se inițiază cooperarea cu serviciile sociale și cu alți actori relevanți.

6. Măsuri adoptate pentru a garanta că faptul că interesul superior al copilului primează

Dreptul suedez prevede că interesul superior al copilului este considerat primordial în instanțele cu competență generală, ceea ce înseamnă că instanța este obligată să ia în considerare interesul superior al fiecărui copil. În cauzele care au drept obiect încredințarea minorilor, locuința acestora și dreptul de vizită, instanța decide cu privire la interesul superior al copilului. Cu toate acestea, în dreptul administrativ suedez nu este consfințit niciun principiu general potrivit căruia autoritățile sau instanțele de contencios administrativ trebuie să țină seama de interesul superior al copilului sau că trebuie să se acorde importanță deosebită interesului superior al copilului. Prin urmare, dreptul administrativ este diferit în acest sens de dreptul civil. Cu toate acestea, legislația sectorială specifică a introdus principiul conform căruia trebuie să se țină seama, într-o măsură diferită, de interesul superior al copilului, în anumite domenii administrative specifice.

7. Monitorizarea și executarea deciziilor în procedurile în care sunt implicați copii

Copiii cu vârsta sub 15 ani nu pot răspunde penal pentru infracțiunile comise. Principiul fundamental este că infractorii tineri ar trebui să facă mai întâi obiectul unor măsuri aplicate de serviciile sociale, și nu de serviciul penitenciar și de probațiune. Există sancțiuni speciale care se aplică exclusiv în cazul infractorilor tineri cu vârste cuprinse între 15 și 21 de ani. Infractorii copii cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani sunt adesea condamnați la aceleași pedepse ca și adulții. În cazul în care infractorul a comis infracțiunea înainte de vârsta de 21 de ani, ar trebui să se țină seama de imaturitatea sa atunci când se stabilește pedeapsa. Dispozițiile privind executarea hotărârilor civile sunt aceleași pentru copii și adulți. În cazul în care una dintre celelalte părți nu își îndeplinește obligațiile în conformitate cu o hotărâre sau o decizie, partea în cauză poate solicita executarea hotărârii sau a deciziei de către Agenția Suedeză de Executare Silită. Codul privind copiii și părinții conține dispoziții privind executarea hotărârilor judecătorești sau a deciziilor privind încredințarea minorilor, locuința acestora și dreptul de vizită, precum și alte decizii luate în temeiul codului. Interesul superior al copilului ar trebui să primeze atunci când se execută astfel de hotărâri sau decizii.

8. Accesul la măsuri reparatorii

Există un drept general, adică nu este exclusiv pentru victimele copii, de a solicita examinarea unei decizii de neîncepere a urmăririi penale. Cu toate acestea, numai părțile în cauză pot face o astfel de solicitare. Victimele copii, precum și victimele adulți îi pot solicita infractorului despăgubiri (daune-interese). În ceea ce privește dreptul civil, întrucât copiii în general nu au capacitate procedurală, aceștia pot avea acces la mecanisme de depunere a plângerilor, de introducere a căilor de atac în justiție sau de control judiciar numai prin intermediul reprezentantului lor legal.

9. Norme generale privind adopția (a unui copil sau a unui adult)

Deciziile privind adopția sunt pronunțate de instanță. Cererea este depusă de persoana (persoanele) care dorește (doresc) să adopte. Instanța examinează dacă adopția se poate realiza în mod corespunzător. Autorizația de adopție a unui copil nu trebuie acordată decât în cazul în care se constată că adopția este în beneficiul copilului.

[Justiție în interesul copiilor în Suedia](#) (255 Kb)

Ultima actualizare: 31/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.